

SLOVENSKI

Izdaja: časopisno-izdatniška podjetje »Naša tiska« Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: tiskarna »Slov.« poročevalca / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

SLOVO GRŠKE DELEGACIJE

„Srečni in ponosni smo, ker smo podpisali trojno zvezo“

je dejal ob slovesu na zemunskem letališču grški zunanji minister g. Stefanopoulos — Slovesen odhod iz Ljubljane — Stefanopoulos je že prispel v Atene

Ljubljana, 10. avg. (Tanjug) S posebnim letalom grške letalske družbe je grška delegacija, ki se je udeležila blejske konference, odpotovala danes dopoldne okrog devetih z ljubljanskega letališča v Grčijo. Ministra za zunanje zadeve g. Stefanopoulosa in njegove spremljevalce so spremljali na ljubljansko letališče državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič, državni podsekretar v sekretariatu za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler, generalni polkovnik Ljubo Vučkovič in drugi člani jugoslovanske delegacije, kakor tudi podpredsednik in sekretar izvršnega sveta Slovenije dr. Marijan Breclj in Boris Kocijančič. Poslovitvi je prisostvoval tudi grški ambasador v Beogradu g. Spiros Kapetanides.

Praden se je grška delegacija vkrcala v letalo, je vojaška godba odigrala državno himno, potem pa je grški zunanji minister g. Stefanopoulos skupno z državnim sekretarjem Kočo Popovičem obšel častno četo na letališču. Po pristrnih pozdravih z jugoslovansko delegacijo

Zahvala Stefanopoulosa

Bled, 10. avg. (Tanjug) Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič je danes sprejel brzojavko, ki mu jo je poslal grški zunanji minister g. Stefanopoulos pred odhodom z zemunškega letališča v Atene. Brzojavka se glasi:

»V trenutku, ko zapuščam Jugoslavijo, se želim še enkrat pristrno zahvaliti v imenu svojih sodelavcev in v svojem imenu Vaši vladi in Vam osebno za tako prijateljski sprejem, ki nam je bil prirejen. Spomin na prekrasni Bled, kjer smo imeli srečo, da sodelujemo pri zgodovinskem dogovoru za naše tri zavezniske države, nam bo ostal v nepozabnem spominu zaradi pristrnega sprejema, ki smo ga bili deležni. Sprejmite izraze mojega prijateljstva — Stefanopoulos.«

in ambasadorjem Kapetanidesom se je minister g. Stefanopoulos s svojimi spremljevalci vkrcal v letalo. Z njim je odpotoval tudi jugoslovanski ambasador v Grčiji Radoš Jovanović. Nekaj minut po deveti uri je letalo odletelo proti Beogradu.

Beograd, 10. avg. (Tanjug) »Srečni in ponosni smo, ker smo na Bledu podpisali trojno zvezo, ki je jamstvo naše svobode in neodvisnosti ter instrumentu miru in sodelovanja,« je izjavil novinarjem na zemunskem letališču grški minister za zunanje zadeve g. Stefanopoulos.

»Naši narodi,« je nadaljeval g. Stefanopoulos, »se bodo sedaj ob velikem jamstvu miru in varnosti lahko še bolj posvečali svojemu produktivnemu delu. Ta zveza je logičen in neogiben zaključek sporazuma, podpisanega v Ankaru, je pa hkrati tudi nova prehodna točka, ker nam bo omogočila, da na ekonomskem, tehničnem in kulturnem področju organiziramo vzajemno sodelovanje, ki bo koristilo narodom Jugoslavije, Turčije in Grčije.«

Ministra g. Stefanopoulosa in druge člane grške delegacije so sprejeli na letališču državni podsekretar za zunanje zadeve Veljko Mičunović, načelnik protokola sekretariata za zunanje zadeve pooblaščen minister Pavle Beljanski, kakor tudi člani grške ambasade v Beogradu. Grška delegacija je po kratkem pristanku nadaljevala svoje potovanje v Grčijo.

Stefanopoulos v Atenah

Atene, 10. avg. (Tanjug) Popoldne ob 16. uri je prispel z letalom iz Beograda grški zunanji minister Stefanopoulos s člani grške delegacije. Na letališču so grškega zunanjega ministra sprejeli člani grške vlade, kakor tudi predstavniki grškega zunanjega ministrstva. Sprejema so se udeležili tudi predstavniki jugoslovanskega in turškega veleposlaništva v Atenah.

KOROŠKI VELESEJEM

letos obsežnejši in boljši

Okoliščina, da je bil upravi Kororoškega velesejema v Celovcu po dolgih letih izročeni prvotni sejmiki prostor, ki so ga uspeli še razširiti, sodi med odlične tehnične čimbelje, ki so pripomogli, da je ta ekonomska manifestacija

Jugoslavijo zastopa 22 podjetij iz Slovenije, med njimi Dravaexport, Maribor; Dom — Ljubljana; Slovenija-vino, Vino Koper, ki ima poseben prodajni paviljon, v katerem prodaja vina iz vse Slovenije; Obrt-export (lesna ga-

goslovanski paviljon. Razen zveznega kanclerja ing. Juliusa Raaba, deželnega glavarja Wedenigga in drugih vidnih osebnosti, je velesejem v soboto obiskal tudi zunanji minister ing. Figl, ki se je o našem paviljonu zelo pohvalno izrazil in zadel jugoslovanskim trgovskim predstavnikom veliko uspeha. Posebno všeč je obiskovalcem naša usnjena galanterija, izdelki, ki jih razstavlja »DOM«, in vina. Kontingenti, ki so določeni za usnje, vino, živilske izdelke in izdelke domače obrti, so že zaključeni.

Jugoslovanski paviljon je neprimerno lepši, kakor je bil na katerikoli dosedaj razstavi v Avstriji. O okusni ureditvi našega paviljona piše tudi koroški tisk.

V sredo, to je danes, bo v okviru velesejema jugoslovanski dan. Predpoldne bo v paviljonu tiskovna konferenca s predstavniki Trgovinske zbornice LRS, popoldne bosta prevajali Turistični zvezi LR Hrvatske in Slovenije v dvorani koroške Trgovinske zbornice turistični film o lepota naše domovine, šef Urada za zvezo v Celovcu Dušan Bravničar pa bo priredil sprejem za predstavnike javnega življenja Koroške.

Edvard Kardelj sprejel zastopnika obrtništv

Ljubljana, 10. avg. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta tov. Edvard Kardelj je sprejel danes delegacijo republiške obrtne zbornice in državnih obrtnih mojstrov ter se zadržal z njimi v skoraj dvehurnem razgovoru. Člani delegacije so ga obvestili o nekaterih težavah, ki zadevajo socialistični sektor obrti. Tovariš podpredsednik je med drugim opozoril, da že sedanja uredba daje v mnogih stvareh možnost ukrepanja ljudskim odborom, medtem ko bo novi zakon dokončno odprl možnosti za še hitrejši razmah socialističnega sektorja obrtništv.

Zvezni kancler ing. Julius Raab pri zdravici v našem paviljonu

avstrijske Koroške letos uspešnejša, kakor vse doslej. Uspehi se odražajo tudi v tem, da se število razstavljalcev iz leta v leto dviga. Leta 1952 je razstavljalo 350 domačih in inozemskih tvrdk, lani 750, letos pa že 1112, med njimi nad 350 inozemskih.

Tudi letos je v sejem vključena vseavstrijska lesna razstava (asortimentni lesa, stroji in orodja za predelavo lesa — predvsem iz Nemčije in podobno).

VREME

Vremenska napoved za sredo: Ponoči nekaj padavin, delno nevihtnega značaja. Čez dan postopno zboljšanje do menjšajoče se oblačnosti. Popoldne v alpskem svetu nagnenje k rahlim krajevnim padavinam. Temperatura podnevi 26 stopinj na Primorskem do 28 stopinj Celzija.

Predsednik republike Josip Broz Tito je po podpisu pogodbe o Balkanski zvezi v ponedeljek zvečer priredil v vili »Bled« svečan sprejem za delegacije treh balkanskih držav na blejski konferenci. Na sliki od leve proti desni: Jovanka Broz, grški zunanji minister Stefanopoulos, za njim podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rankovič, turški zunanji minister Fuad Köprülü, predsednik republike Josip Broz Tito, za turškim in grškim zunanjim ministrom pa stojita podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič in državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič.

Dulles o Bledu

Washington, 10. avg. (AFP-AP) Ameriški državni sekretar John Foster Dulles je danes izrazil zadovoljstvo zaradi uspešnega zaključka blejske konference zunanjih ministrov treh balkanskih držav. »Ko je na vprašanje novinarjev o ameriški sodbi glede sklenitve vojaške zveze med Jugoslavijo, Turčijo in Grčijo Dulles odgovoril, da je vlada ZDA resnično zadovoljna in sretna, ker so tri države uspeli skleniti ta sporazum, je Dulles hkrati izrazil upanje, da bodo tri balkanske države uspeli še bolj razširiti svoje sodelovanje.«

ODMEVI NA BLEJSKO KONFERENCO

Balkanska zveza je močan branik miru

Ankara, 10. avg. (Tanjug) Ves turški tisk objavlja izčrpana poročila o blejski konferenci. Mnogo listov objavlja svoje komentarje o zvezi med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Glasilo demokratske stranke »Zafer« piše, da ni nobene dvoma, da bo Balkanska zveza velik prispevek za pomiritev in varnost v tem delu sveta. List naglašja, da ima zveza samo obrambni pomen in da hoče samo varovati mir. Balkanska zveza med Turčijo, Jugoslavijo in Grčijo, piše list, bo imela važno vlogo pri podpiranju miroljubnih sil na tem področju. V primeru agresije in napada na turške ali grške meje v Trakiji bo naletel agresor tudi na hrabre jugoslovanske narode, ki se znajo vojskovati. V primeru napada na Jugoslavijo pa bodo za jugoslovanski narodni stale junaške turške in grške čete.

List »Turksesi« piše, da ves miroljubni svet pozdravlja z nardušenjem in spoštovanjem sklenitev Balkanske zveze. List poudarja, da so možnosti trojne zveze za obrambo zelo pomembne. Neodvisni »Vatan« naglašja, da so bili razgovori na Bledu v atmosferi popolne iskrenosti. Trojna zveza odpira nove perspektive svobodnemu svetu. V tem smislu piše udi neodvisni »Džumhuriet«, list »Istambul« pa meni, da je najvažnejša močna volja podpisnikov trojne zveze za globljev sodelovanje. Tudi drugi turški listi so objavili odlomke iz članka Vladimira Popoviča o Balkanski zvezi, ki je bil objavljen v zadnji številki časopisa »Naša stvarnost«.

Kakor v Turčiji tudi v Grčiji...

Atene, 10. avg. (Tanjug) — Podpis trojne zveze na Bledu je vzbudil splošno zadovoljstvo v Atenah. Tu smatrajo, da so Jugoslavija, Grčija in Turčija s sprejemom pogodbe o zvezi, političnem sodelovanju in vzajemni pomoči sedaj ustvarile še širše pogoje, ki bodo omogočili, da se na široki platformi ostvari sodelovanje balkanskih narodov. Delo, ki je bilo opravljeno na blejski konferenci, gre preko meja treh dežel — poudarjajo atenski politični krogi — in ima zaradi tega velik mednarodni pomen glede ohranitve miru in organizacije kolektivne varnosti. Prav tako poudar-

jajo tudi dejstvo, da blejski sporazum sloni krepko na načelih Ustanovne listine OZN ter pomeni zaradi tega velik prispevek treh držav h krepitvi te mednarodne organizacije.

Današnji atenski listi na zelo vidnih mestih in z zelo velikimi naslovi objavljajo poročila z Bleda o podpisu zveze. V naslovih poudarjajo pomen podpisa trojne zveze, kot n. pr. »Velicasta manifestacija trojnega sodelovanja«, »Balkanska zveza — zgodovinska etapa v utrjevanju miru na Balkanu«, »Balkanska zveza orodje v službi ohranitve miru«. Listi objavljajo popoln tekst sporazuma, izjave zunanjih ministrov treh dežel na tiskovni konferenci in njihovo priporočilo za ustanovitev Balkanske posvetovalne skupščine.

Atenski krogi so s posebnim odobravanjem sprejeli odmev na podpis Balkanske zveze v inozemstvu. Poudarjajo toplino, s katero je bila sprejeta zveza v svetu, posebno pa naglašajo pozornost, ki so jo Balkanski zvezi poklonili na sedežu OZN. V grških krogih so s posebnim odobravanjem sprejeli priporočilo zunanjih ministrov treh držav o ustanovitvi Balkanske posvetovalne skupščine. V tej zvezi poudarjajo zadovoljstvo, da so tri države tako hitro pričele ostvarjati zamisel, ki jo je predsednik grške vlade maršal Papagos iznesel med nedavnim obiskom predstavnika republike maršala Tita v Atenah.

v ZDA...

New York, 10. avg. (Tanjug) Vsi ameriški osrednji listi pri našajo na prvih straneh vesti o podpisu Balkanske zveze. Nekateri najvažnejši newyorški listi so objavili tudi zemljevid treh držav, ki so združene s tem sporazumom. »New York Times« objavlja na prvi strani vest o podpisu pogodbe o zvezi, političnem sodelovanju in vzajemni pomoči med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo, na njegovi četrti strani pa je pod naslovom čez štiri stolpce objavljen ves tekst sporazuma. List poudarja, da je s podpisom Balkanske zveze ostvarjen močan branik miru, ki je velikega svetovnega, političnega in vojaškega pomena. Tudi »Washington Post« pozdravlja

Brzojavka grškega kralja

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel od grškega kralja Pavla I. naslednjo brzojavko:

»V trenutku podpisa pogodbe o zvezi, političnem sodelovanju in vzajemni pomoči med našimi državami želim izraziti Vaši ekscelenci velesje, ko vidim, da se še bolj utrjujejo tesne vezi, ki obstojajo med našima dvema deželama. Globoko sem prepričan, da bo ta zgodovinski akt zagotovil neodvisnost in varnost naših držav in hkrati doprinesel tudi svetovnemu miru.«

Köprülü na poti domov

Beograd, 10. avg. (Tanjug). Na poti z Bleda je davi potoval skozi Beograd turški zunanji minister profesor Fuad Köprülü s člani turške delegacije. Na železniški postaji so ga sprejeli Veljko Mičunović, državni podsekretar za zunanje zadeve in Pavle Beljanski, šef protokola državnega sekretariata za zunanje zadeve, v imenu turškega veleposlaništva v Beogradu pa g. Kemal Koč. Po enournem postanku v Beogradu je g. Köprülü odpotoval proti Turčiji. Na poti po naši državi ga bosta spremljala Miša Pavičević, jugoslovanski veleposlanik v Ankari in Dragoje Petrovič, svetnik in državnim sekretariatu za zunanje zadeve.

Predsednik Tito sprejel Zdenka Štambuka

Brdo pri Kranju, 10. avg. Predsednik republike Josip Broz Tito je danes dopoldne sprejel na Brdu izrednega poslanika in opolnomočenega ministra Jugoslavije v Adis Abebi Zdenka Štambuka, ki se vrača v Etiopijo.

zvezo treh balkanskih držav ter izraža upanje, da bo ta zveza utrla tudi pot za rešitev tržaškega problema.

v Rimu...

Rim, 10. avg. (Reuter) Italijanski vladni krogi, ki so pred tedni zagrozili, da bodo v svetu Atlantskega pakta izrekli svoj veto proti balkanskemu sporazumu, so se sinoči pomirili s tem dejstvom. Italijanski predstavniki so govorili,

Jugoslovansko središče v New Yorku

New York, 10. avg. (Tanjug). Jugoslovansko nacionalno središče v New Yorku je priredilo sinoči predavanje za skupino ameriških protestantskih študentov, ki so izrazili željo, da bi bolje spoznali Jugoslavijo in razmere v njej. Predavanja se je udeležilo nad 40 študentov iz raznih mest. Po predavanju so študenti predavatelje spraševali o družbenem, političnem in kulturnem življenju v Jugoslaviji.

v Londonu...

London, 10. avg. (Tanjug). Britanski tisk objavlja obširna poročila svojih dopisnikov in agencij o podpisu pogodbe o zvezi, političnem sodelovanju in medsebojni pomoči med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. V dopisih z Bleda listi pročujejo o svečanosti podpisa Balkanske zveze ter navajajo podrobnosti besedila pogodbe, spomenice in skupne deklaracije treh zuna-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Predsednik republike Josip Broz Tito na svečanem sprejemu na čast delegacijam blejske konference pozdravlja goste.

Pred praznikom na OSTROŽNEM

Samo tako naprej kot v Novem mestu

Izredno zanimanje za proslavo — V občini Rakovnik so zbrali že 500 prijav — Mnogo delovnih kolektivov se bo v celoti udeležilo proslave — 2000 značk so že prodali

V novomeškem okraju je veliko borcev in aktivistov, ki so se borili ali pa delovali med narodnoosvobodilno borbo na Stajerskem, mnogi med njimi tudi pod zastavo slavne XIV. divizije. Vsi ti borci in aktivisti ter številni drugi se bodo v veseljem udeležili velike proslave na Ostrožnem pri Celju. Po dosedanjih prijavah sodeč, se bo iz novomeškega okraja udeležilo proslave najmanj 7000 ljudi, verjetno pa še več, saj je izredno veliko zanimanje za Ostrožno.

Občinski aktivni vseh množičnih organizacij so imeli posebne seje, na katerih so se pogovorili, kako bi zbrali čim več prijav za udeležbo, o organizaciji odhoda na Ostrožno in tudi še o pomenu te velike proslave. Samo v občini Rakovnik

pri Mokronogu so zbrali že 500 prijav. Od tega je 150 prijavitelcev mladincev. V Mirnski dolini pravijo, da bo potreben poseben vlak samo za udeležence iz njihove doline. Med prvimi so se začeli prijavljati v občini Veliki Gaber, pa tudi v Dobruču in ostalih občinah hite z zbiranjem prijav. Posamezni delovni kolektivi se bodo v celoti udeležili proslave. Zato so se že odločili delovni kolektivi »Kremens«, tovarne lesnih izdelkov, Godzina uprava Mokronog in mizarstvo podjetje na Mirni, a tudi v drugih kolektivih o tem razpravljajo. Računajo, da bo treba za prevoz vseh udeležencev iz novomeškega okraja poleg avtobusov in avtomobilov, vsaj še štiri posebne vlake. Doslej je prodanih okoli 2000 značk.

in večkrat. Delali pa so tudi že prostovoljci iz Tovarne kovanege orodja v Zrečah, iz lesnega industrijskega podjetja ter tovarne usnja iz Konjice; HMEZAD-a in kovinskega podjetja iz Zalca, Tekstilne tovarne iz Sempetra, iz rudnika in keramične tovarne iz Ljubljane itd. Med vsemi prostovoljci celjskega okraja so doslej največ vneme pokazali delovni kolektivi tovarne emaljirane posode Celje, »Graditelj« Celje in Uprave nepremičnin Celje.

Poleg tega je večina kolektivov po celjskem okraju obljubila, da bo od sredine tega meseca naprej dala pripravljalnemu štabu na razpolago še po dva, tri ali več strokovnjakov, predvsem mizarjev in elektricarjev, da bodo pomagali urediti Ostrožno za sprejem stotisočev.

Okrajni sindikalni svet pa je tudi začel prostovoljcem podeljevati tudi male zastavice — slovenske trobojnice z napisom: ProstoVOLjno delo na Ostrožnem. Te zastavice bodo prostovoljni delavci — udeleženci zbrata stajerskih partizanov, nosili priprepe pod spominjsko značko.

Francoski in holandski turisti na Plitvičkih jezerih

Zagreb, 10. avg. Večja skupina francoskih in holandskih turistov letuje na Plitvičkih jezerih. Tu so tudi manjše skupine iz Nemčije, Avstrije in Anglije, poleg znatnega števila domačih turistov. Ob jezeru Kozjak je velik camping počitniške zveze.

Polletna bilanca v celjskem okraju

Celje, 10. avg. Danes je bila pod vodstvom podpredsednika OLO Celje Mirana Cvenka seja okrajnega gospodarskega sveta, na kateri so med drugim razpravljali o izpolnjevanju družbenega plana v prvem polletju letošnjega leta. Industrija je v celoti izpolnila svoje obveznosti do družbe s 51 odstotki. V tem času so glede izpolnjevanja družbenega plana v zelo ugodnem položaju Industrija barvne in črne metalurgije ter tekstilna, kovinska in lesna industrija. V slabšem položaju so proizvodnja in predelava nekovin ter gradbeni in živilski industrija. Plan zaposlitve delovne sile je bil v celjskem okraju v prvem polletju izpolnjen sto odstotno. V tem času se je tudi produktivnost dela zvišala za 1,2 odstotka. Po bilanci so bili dohodki v prvem polletju izpolnjeni s 38 odstotki. Po do-

Pravilna pot

Zagreb, 10. avg. Vse večja proizvodnja konzerv v naši državi postavlja pred tovarne pločevinaste embalaže velike zahteve. Tovarna »Lim« v Zagrebu proizvaja vsak dan 25.000 škatel, toda ne more kriti večjih potreb. Na sestanku predstavnikov živilske industrije v Zagrebu so predstavniki tovarne suhomesnih izdelkov »Gavrilo« in »Sljeme« izjavili, da bi njihovi tovarni rabili dnevno nad 25.000 škatel. Da bi tovarna »Lim« lahko proizvajala dnevno 100.000 škatel, kolikor bi jih naša industrija tudi rabila, je bilo na sestanku odločeno, da dobi tovarna nov motor obrat za proizvodnjo pločevinaste embalaže. V ta namen je že dala tovarna »Sljeme« 10.000 dolarjev za nabavo inozemske opreme. Tudi druge tovarne živilske industrije bodo dale večje zneske. To sodelovanje naj služi kot zgled drugim tovarnam v državi. M. B.

Vrhovci bodo slovesno odprli novo šolo

Končno se je prebivalcem Vrha treh kraljev v občini Rovte le izpolnila dolgoletna želja. 12. septembra bodo svečano odprli novo šolo, po kateri so hrepnели že v stari Jugoslaviji. Novo šolsko poslopje bo odgovarjalo svojemu namenu, saj je zidano tako, kakor zahtevajo sodobne gradnje kulturnih ustanov. Šola bo postala žarišče kulture in prosvete za bližino in daljino okolico. Z otvoritvijo nove šole bodo odpadla razna

Klub koroških študentov gostuje na Koroškem

Pevski zbor Kluba koroških študentov, s sedežem v Ljubljani, se je mudil te dni v Ravnah na Koroškem, kjer se je pripravil pod vodstvom profesorja — koroškega rokaja iz Sent Danijela nad Prevaljami — Luke Kramolca za turnejo po Koroški. Tako bo pevski zbor obiskal Smihel, Zelezno Kaplo in druge kraje po zamejski Koroški, kjer bo imel svoje nastope. Pevski zbor je odpravljal 7. avgusta in imel svoj prvi nastop v Smihelu. Tako so koroški študenti ponesli lepo slovensko pesem med svoje zamejske brate. kin-.

Nad milijardo KWh energije iz ene same centrale

Zagreb, 10. avg. Ze lani so pričeli s pripravljanimi deli za projekt velike hidrocentrale ob rekah Pomurnici, Liki in Gacki. Letos so kontakli geološka raziskovalna dela, zdaj končujo aerofotogrametr. snemanja terena. Začeli so tudi z raziskovalnimi vrtnjami terena, da bi pregledali nepropustnost dna, kjer bodo akumulacijska jezera. Po projektu se bodo spajale vode Like in Gacke v tri jezera in segale s predorom, dolgim 20 km, do morja pri Senju. Ta hidrocentrala bo večja od vseh dosedanjih central pri nas, saj bo proizvajala letno 1 milijardo 100 milijonov kilovatih ur električne energije, ki jo bo v glavnem izvažala. N. B.

Že nad 100.000 tujih turistov

Po zbranih podatkih je obiskalo Jugoslavijo v prvih šestih mesecih letošnjega leta 100.000 turistov iz 20 evropskih in izvenevropskih držav. V primerjavi z lanskim letom, ko se je mudilo v istem času v naši državi nekaj nad 78.000 tujih turistov, pomeni to 29% povečanja. Največ turistov je bilo iz Zah. Nemčije, Avstrije, Anglije in ZDA, sorazmerno najbolj pa se je povečalo število obiskovalcev iz Danske (133%), iz Holandije (137%) in Švedske (100%). Med turisti je tudi znatno več Angležev, Norvežanov, Nemcev in Turkov. To povečanje smatrajo turistični strokovnjaki kot zelo značilno glede na slabe vremenske razmere v prvi polovici leta, ki so odgodile začetek glavne sezone za več kot mesec dni. Pri tem poudarjajo, da je bil obisk v juliju za približno 70% večji kakor v istem mesecu lanskega leta.

V prvi polovici leta pa je bilo domačih turistov za 6% manj kakor lani. Zabeleženih je bilo 923 (brez Crne gore) skupno 1.123.923 domačih turistov. Povprečni čas bivanja domačih turistov v turističnih krajih je le nekaj nad dva dneva, kar kaže, da prevladujejo v domačem turizmu isetli in kratka potovanja.

Skupina gradbenih inženirjev odpotovala v ZDA

Ljubljana, 10. avg. Danes dopolne je odpotovala s vlakom čez München do Pariza, od tam dalje pa z letalom do New Yorka večja skupina jugoslovanskih inženirjev — strokovnjakov za ceste. V Ameriko odhajajo na povabilo organizacije FAO — za ekonomsko-tehnično pomoč pri OZN. V ZDA bodo ostali šest tednov. Ogledali si bodo gradnje, predvsem asfaltni cest ter ureditev prometa in se nasploh seznanili z moderno cestno gradnjo.

Med strokovnjaki iz vseh republik, ki zastopajo predvsem uprave za ceste, so kratki trije iz Slovenije, in sicer inž. Majdič za Upravo cest LRS, inž. Jerin za Projekktivni biro za nizke gradnje in inž. Janežič od podjetja Slovenija-cesta.

Volitve v okraju Labin-Pazin

Pazin, 10. avg. Za ljudskega poslanca v volilnem okraju Labin-Pazin v zvezni Ljudski skupščini je bil izvoljen pri nedeljskih narodnih volitvah predsednik ljudskega odbora pazinskega okraja Antun Krajačar. Volitev se je udeležilo okoli 92 odstotkov volilnih upravičencev.

Ob tej priliki se je uvela »debatata«, ki je vse ne kaže ponovljati; saj veste, kako je! Omenil bi le to, da je upravitelj tov. A. B. med drugim dejal: »Povem vam, da je laže odpraviti Šveda v Stockholmu spat, kakor Ljubljantana v Ljubljano; in še to: zadnji čas je, da začne deževati!

Možno je, da ima upravitelj Adria-Putnika v Portorožu slabe živce, možno pa je tudi, da nima pravih sposobnosti za svojo službo. Naj bo tako ali drugače, ob navedeni priliki je pokazal kaj čuden odnos do strank.

In še nekaj, kar se tiče našega turističnega poslovanja. Skoraj ne mine dan, da se ljudje, ki potujejo po tej progi, ne bi pritoževali nad tem, da plačajo ob nakupu vozne karte 25 din za rezervacijo (tudi 8 dni prej), pa sedeža v avtobusu vendarle ne dobijo. V Ljubljani pri Turističnem društvu na Miklošičevi cesti pa je celo tako, da morajo plačati potniki, ki kupujejo vozno karto za Portorož 20 din za rezervacijo ne glede na to, da je v avtobusu dovolj sedežev. Res čudne manjere!

DEVIZNI TEČAJI

Na Dev. obračunskem mestu v Ljubljani so bili dne 10. avgusta zaključki po naslednjih tečajih: DM 1: 20.600.— (21.641.02), 20.393.67, 185.51; Lit: Gorica 197.50 (107.50, 107.50, 123.99). Opomba: številke v oklepaju pomenijo: 1 število predhodni srednji tečaj posebnega sestanka FLRT, 2 število srednji tečaj posebnega sestanka FLRT, 3 število tečajev v avstrijski denarji, 4 število tečajev v nemški denarji, 5 število tečajev v francoski denarji, 6 število tečajev v italijanski denarji, 7 število tečajev v švicarski denarji, 8 število tečajev v nizozemski denarji, 9 število tečajev v belgijski denarji, 10 število tečajev v nemški denarji, 11 število tečajev v francoski denarji, 12 število tečajev v italijanski denarji, 13 število tečajev v švicarski denarji, 14 število tečajev v belgijski denarji, 15 število tečajev v nemški denarji, 16 število tečajev v francoski denarji, 17 število tečajev v italijanski denarji, 18 število tečajev v švicarski denarji, 19 število tečajev v belgijski denarji, 20 število tečajev v nemški denarji.

PREKURJE SE PRIPRAVLJA NA

Praznik naprednega tiska

Kljub vsem vremenskim nevesočnostim bomo letošnje praznovanje na Ostrožnem, v Lendavi in povsod, kjer so predvideni prazniki in slavlja. Kaže, da se vremenslovci le niso zmotili, ko so prerokovali lepo vreme za ves ta in prihodnji mesec. Zato sem to izbral za majhno popotovanje po Prlekiji, Prekmurju in Stajerski. Takole med ljudmi marsikaj izveš. Tako sem tudi izvedel, da bo praznovanje 20. obletnice »Ljudske pravice« v Lendavi 3. oktobra. Naposled je to točen in nepreklicen datum. Dotlej bo v Veliki Polani, kjer se je »rodila« »Ljudska pravica«, zasvetila elektrika, vsa okolica Lendave, predvsem pa Polana sama bosta praznično urejeni. Priprave za to slovesnost zavzemajo vse večji obseg, le da je naša javnost o tem vse premalo obveščena. To so mi povedali v Radgoni, Radencih, Ljutomeru, Ormožu in sploh povsod, kjer smo se o tem pogovarjali.

Radgona bo v sklopu praznovanja »Ljudske pravice« praznovala svoj občinski praznik; prav tako bo tudi v Radencih. V Ljutomeru bo prve dni septembra okrajna gospodarska razstava največjega obsega, kar jih je bilo doslej. To so nekakšne predhodne slavnosti, ki bodo dale poseben poudarek praznovanju »Ljudske pravice«, o katerem mora čim več vedeti vsa Slovenija.

Skoraj dva meseca sta še pred nami, še sedem tednov do slavnosti v Lendavi. Ta proslava bo imela za Prekmurje še poseben pomen, saj se bo tu zbralo nešteto ljudi iz vse Slovenije, od katerih mnogi Prekmurja še niso videli. Odmaknjene in morda tudi zapostavljene, ki jo Prekmurci še vedno čutijo z ozirom na ostale predele Slovenije bo splahnela tedaj, ko bodo ljudje od vsepovsod spoznali ta lepi košček Slovenije, in prav ta velika slavnost lahko k temu mnogo pripomore.

Prekmurci si zato prizadevajo, da bi bil ta praznik čim obsežnejši, čim večji, saj želijo, da bi se spominjali nanj, na praznik

Ko bi le že deževalo!

Dogodek se je pripetil 29. julija, vendar je še aktualen.

Strunjan, v naši coni Trsta, je 3 km stran od Portoroža. Letovščar, ki si boče zagotoviti v Portorožu pri Adria-Putniku avtobusno vozovnico, stori prav, če si v svoji pravici zagotovi. To je storil tudi A. B. iz Ljubljane, ki je šel v sredo popoldne, dne 28. julija, v Portorož in kupil pri Adria-Putniku tri avtobusne vozovnice do Ljubljane za avtobus, ki pelje v soboto ob 4.10 v Ljubljano.

Ko se je vrnil v Strunjan, je A. B. opazil, da sta 2 karti izdani za avtobus ob 4.10, ena pa za drugo, ki odpelje ob 10.20. Seveda se je takoj naslednjega dne, to je v četrtek, 29. julija, vrnil v Portorož in opozoril tovarišico v Adria-Putniku na pomoto. V njegovo veliko presenečenje so mu odgovorili, da ni za avtobus ob 4.10 rezervirana nobena karta, pač pa da so rezervirane karte za drugega ob 10.20.

Ob tej priliki se je uvela »debatata«, ki je vse ne kaže ponovljati; saj veste, kako je! Omenil bi le to, da je upravitelj tov. A. B. med drugim dejal: »Povem vam, da je laže odpraviti Šveda v Stockholmu spat, kakor Ljubljantana v Ljubljano; in še to: zadnji čas je, da začne deževati!

Možno je, da ima upravitelj Adria-Putnika v Portorožu slabe živce, možno pa je tudi, da nima pravih sposobnosti za svojo službo. Naj bo tako ali drugače, ob navedeni priliki je pokazal kaj čuden odnos do strank.

In še nekaj, kar se tiče našega turističnega poslovanja. Skoraj ne mine dan, da se ljudje, ki potujejo po tej progi, ne bi pritoževali nad tem, da plačajo ob nakupu vozne karte 25 din za rezervacijo (tudi 8 dni prej), pa sedeža v avtobusu vendarle ne dobijo. V Ljubljani pri Turističnem društvu na Miklošičevi cesti pa je celo tako, da morajo plačati potniki, ki kupujejo vozno karto za Portorož 20 din za rezervacijo ne glede na to, da je v avtobusu dovolj sedežev. Res čudne manjere!

naprednega tiska dolgo ohranil in da bi tudi Prekmurje ostalo vsem udeležencem v lepem spominu.

Prekmurje se pripravila na praznik »Ljudske pravice«, ki je bila nekoč glas vseh zatiranih ljudi v Sloveniji. Tudi praznična številka »Obmurskega tednika« bo na tridesetih straneh in v desetkrat pomnoženi sedanjih nakladi dokaj slovesna. V njej bomo brali lahko vse, kar je mogoče povedati o naših okrajih in mestih ter industrijskih centrih. Ta številka bo v lepši in popolnejši opremi dostavljena tudi našim izseljencem ši-

rom sveta in številnim ljudem po Sloveniji. To bo morda najlepša, trajna oddolžitev spominu rojstva »Ljudske pravice«. Tovariši, ki ste nekoč v rudarskih revirih željno brali »Ljudsko pravico«, tovariši iz Trbovelj, Jesenic in vseh ostalih krajev Slovenije, pridite na praznovanje v Lendavo in privedite s seboj čim več svojih prijateljev in znancev. Prekmurci vas bodo z veseljem in zadoščenjem sprejeli. Prvi praznik naprednega tiska v Sloveniji naj nam bo to, kar v resnici je — dragocen spomin!

V zvezi s partizansko proslavo

»STAJERSKA V BORBI«

dne 19. septembra 1954 na Ostrožnem pri Celju razpisuje »Slovenski poročevalec« 2 nagradna natečaja za naročnike in bralce »Slovenskega poročevalca« Obek natečajev se lahko udeleži vsakdo.

100 nagrad 1. nagradni natečaj

V razdobju OD 15. AVGUSTA DO 18. SEPTEMBRA bo »Slovenski poročevalec« priobčil 10 fotografiskih reprodukcij, ki predstavljajo nekatere najpomembnejše, našemu ljudstvu dobro znane dogodke iz narodnoosvobodilnega boja na Stajerskem. Fotografije bodo problemne posemično v posameznih številkah našega lista brez posebnih napovedi, in sicer pod naslovom »STAJERSKA V BORBI« — slika za naš nagradni natečaj. Pod sliko bo prazen prostor, kamor bodo bralci »Slovenskega poročevalca« lahko vpisali, kaj po njihovi presoji slika predstavlja.

Vsakdo, ki želi priti v poštev za naš 1. nagradni natečaj, mora iz številke »Slovenskega poročevalca« izrezati vseh deset fotografiskih reprodukcij, jih opremiti z oznako, kaj slike predstavljajo, in jih v zaprti kuverti skupaj dostaviti »Slovenskemu poročevalcu« z oznako (na kuverti): »STAJERSKA V BORBI« — slike za nagradni natečaj. V kuverti naj bo priložen tudi naslov odposiljatelja.

Kuverti z izrezanimi slikami in priloženim naslovom odposiljatelja je treba dostaviti najkasneje do 30. SEPTEMBRA 1954, in sicer podružnicam »Slovenskega poročevalca«, kjer le-te obstajajo, ali pa upravi »Slovenskega poročevalca«, Ljubljana, Tomšičeva 5. Datum in kraj žrebanja bo uredništvo objavilo naknadno.

Uredništvo bo vse kuverte sproti, kakor bodo prihajale s poštno ali osebno dostavo, oštevilčilo. Pri žrebanju bodo prišle v poštev le tiste pošiljke, ki bodo imele vsaj 6 pravih rešitev, to se pravi, da bo po šestimi slikami pravilna oznaka tega, kaj slike predstavljajo.

NAGRADE za naš 1. nagradni natečaj »STAJERSKA V BORBI« so naslednje:

1. nagrada: 10.000 din
2. nagrada: 5.000 din
3. nagrada: 2.500 din
4. nagrada: 2.000 din
5. nagrada: 1.500 din

6. in 7. nagrada: polletna naročnina »Slovenskega poročevalca«, 8., 9. in 10. nagrada: četrtletna naročnina »Slovenskega poročevalca«.

11. in 12. nagrada: polletna naročnina »TT« (»Tedeske tribune«).

13. do 20. nagrada: polletna naročnina ugankarskega lista »Kaj veš, kaj znaš?«.

21. do 50. nagrada: po ena knjiga založbe »Naš tisk«.

2. nagradni natečaj

V NEDELJSKI ŠTEVILKI »Slovenskega poročevalca« 12. SEPTEMBRA t. l., naatanko en teden pred partizansko proslavo na Ostrožnem, bo problem poseben kupon. Naročniki in bralci »Slovenskega poročevalca« bodo lahko ta kupon izrezali in ga na označenem prostoru izpolnili s svojim točnim naslovom.

Na prirreditvenem prostoru na Ostrožnem bo na dan 19. septembra poseben PRODAJNI PAVILJON »Slovenskega poročevalca«, kjer bodo vsi tisti, ki želijo priti v poštev za naš 2. nagradni natečaj, lahko dali kupon žigosati. Ta kupon bodo nato v ZAPRTI KUVERTI lahko oddali v paviljonu »Slovenskega poročevalca« na Ostrožnem, v podružnicah »Slovenskega poročevalca«, kjer le-te obstajajo, ali pa po pošti odposlali upravi »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani, Tomšičeva 5, in sicer najkasneje DO 30. SEPTEMBRA 1954.

Vse kuverte, kakor bodo sproti prihajale s poštno ali osebno dostavo, bodo takoj oštevilčene. Pri žrebanju bodo prišle v poštev le tiste pošiljke, ki bodo vsebovale kupon z žigom o ekspozituro »Slovenskega poročevalca« na proslavi na Ostrožnem. Datum in kraj žrebanja bosta objavljena naknadno.

Na kuvertah s kuponom za 2. nagradni natečaj naj bo oznaka: »STAJERSKA V BORBI« — kupon za nagradni natečaj.

NAGRADE za naš 2. nagradni natečaj »STAJERSKA V BORBI« so naslednje:

1. nagrada: 5.000 din
2. nagrada: 2.000 din
- 3., 4. in 5. nagrada: polletna naročnina »Slovenskega poročevalca«.
6. in 7. nagrada: četrtletna naročnina »Slovenskega poročevalca«.
- 8., 9. in 10. nagrada: polletna naročnina »TT« (»Tedeske tribune«).
11. in 12. nagrada: celoletna naročnina ugankarskega lista »Kaj veš, kaj znaš?«.
- 13., 14. in 15. nagrada: četrtletna naročnina »TT« (»Tedeske tribune«).
16. do 20. nagrada: polletna naročnina ugankarskega lista »Kaj veš, kaj znaš?«.
21. do 50. nagrada: po ena knjiga založbe »Naš tisk«.

»SLOVENSKI POROČEVALEC« VABI SVOJE NAROČNIKE IN BRALCE, DA V ČIM VEČJEM ŠTEVILU SODELUJEJO PRI OBEH NAGRADNIH NATEČAJIH.

Prostovoljci so na delu

Prostovoljci iz Liboj kopljejo jarek za napeljavo vodovoda na Ostrožno

Cepraz je prostor slavnostnega zbrata stajerskih partizanov na Ostrožnem idealno izbran, vendar zahteva njegova ureditev še mnogo dela. Podjetja s plačano delovno silo bi teh velikih priprav ne zmogla v tako kratkem času, predvsem zaradi pomanjkanja delavcev. Saj je treba opraviti melioracijska dela na slavnostnem prostoru, urediti gozdne poti, napeljati vodovod, urediti glavno in vse ostale dohodne ceste, postaviti na stotine stojnic itd. Zato so na pomoč prihiteli prostovoljci. Člane sindikalnih podružnic mesta Celja in njegovega okraja je pozval k prostovoljnemu delu okrajni sindikalni svet. Poziv je naletel povsod na polno razumevanje. Ze 24. julija so prvi prostovoljci

zasadili lopate na Ostrožnem. Bill so to člani delovnega kolektiva Tovarne emaljirane posode. Od takrat naprej prihajajo prostovoljci iz Celja in okolice vsak dan. Doslej je na Ostrožnem delalo več okoli 1000 prostovoljcev. Največ jih je bilo 4. avgusta, 150. Ti so doslej pri najrazličnejših delih opravili okoli 5000 ur. Iz Celja so se zvrstili že skoraj vsi kolektivi, nekateri tudi že po dvakrat

Finančna osamosvojitve inštitutov Tehnične visoke šole v Ljubljani

Na temelju odločb izvršnega sveta ljudske skupščine LR Slovenije so proglašeni za finančno samostojne zavode štiri inštituti Tehnične visoke šole in arboretum »Volčji potok«, ki so bili doslej kot proračunske ustanove subvencionirani iz sredstev republiškega proračuna. Ti inštituti so inštituti za geodezijo, fotogrametrijo, metalurški inštitut, vodogradbeni laboratorij, inštitut za elektriko in, kakor že rečeno, arboretum »Volčji potok«.

Slab donos grozdja v Dalmaciji

Zaradi neugodnih vremenskih razmer in peronospre bo donos grozdja v dalmatinskih vinorodnih krajih letos za 20 do 30% manjši, kakor je bil lani. Pri tem je treba pripomniti, da je bila lanska letina grozdja — okoli 6000 t — povprečno dobra. Letos bo grozdje kasneje dozorelo, zato se bosta začela trgati in predelava grozdja verjetno mesec dni pozneje. Po mnenju strokovnjakov iz inštituta za jadranske kulture bo zaradi peronospre donos grozdja manjši tudi v prihodnjem letu. Ta trtna bolezen je zajela zlasti nižinske predele, na katere odpade večji del vinogradnih površin Dalmacije.

Borci in aktivisti, Planina vas vabi!

V nedeljo praznuje svoj občinski praznik

Med narodnoosvobodilno vojno je Planina zelo trpela. Kmalu je okupacija se je začela partizanska gibanja. Občina Planina je bilo področje, kjer se je boril Kozjanski odred. Da bi preprečili vesplošno aktivnost tamkajšnjega prebivalstva v NOV, so ustaši pozimi leta 1944 požgali trg Planina in več vasi v tej občini. Tako so storili tudi v občini Lisčinu, Kozje in drugod na Kozjanskem. Kljub temu so ostali ljudje v Planini zavedeni in so se bolj aktivno delali za dokončno uničenje okupatorja. Julija 1944 je bila Planina osvobodena.

Letos, v dneh med 13. in 15. avgustom praznuje Planina v okviru proslave »Stajerska v borbi« svoj občinski praznik, zdru-

žen z deseto obletnico osvoboditve Planine. V ta namen bo dne 13. avgusta pohod partizanskih patrol, dne 14. avgusta pa razstava plemenske živine in izdelkov gospodinjstva tečaja; zvečer bo zaigane kresov ter uprizoritev drame »Celjski grofje« na Starem gradu, ki jo pripravljajo kulturno-umetniško društvo iz Prebolda.

Dne 15. avgusta je glavni dan proslave. Ta dan bo zjutraj budnica. Po slavnostni seji občinskega ljudskega odbora Planina bo komemoracija, slavnostni govor in recitacije pred spomenikom padlih borcev ter sprejem partizanskih patrol. Na Starem gradu bo nato kulturni spored in partizanska rajanje.

Okrajni odbor Zveze borcev NOV Ljubljana

OB ROBU dogodkov

SEATO

Ze pred ženevske konferen- co in tudi med njo so si ZDA prizadevale pritegniti na svojo stran nekatere azijske države, s katerimi naj bi bila izpolnjena nevarna vrzel v paktu ANZUS. Churchillov in Edenov obisk v Washingtonu je nekoliko omilil ameriško vneto vsaj na vrhu pri Eisenhowerju, medtem ko je skupina okrog senatorja Knowlanda še vedno trdno odločena, da z vojaškim paktom v jugovzhodni Aziji (SEATO), ki naj bo dvoječek Atlantskega pakta (NATO), prepreči »komunistično napredovanje«.

Sklepi ženevske konference so podprali snovalce SEATO, čeprav je še vedno čutili britanski vpliv, češ da bi moral tak pakt sloneti prvenstveno na državah azijskega jugovzhoda in šele posredno na ameriški in evropskih vele- silah. V ta namen je bil sondiran teren pri tako imenovanih »Colombo-državah«, t. j. pri državah, ki so se vzporedno z ženevsko konferenco sestale na posebni konferenci v Colombu in tam sprejele svoje pomirjevalne sklepe, ki so znatno vplivali na potek ženevske konference. Uspeh tega »sondiranja« je bil v ZDA in za »posrednika« Veliko Britanijo posebej nezadovoljivo: Indija, Indonezija in Burma so odločno zavrnile sodelovanje v SEATO, Pakistan in Ceylon pa nista izrazila svojega dokončnega namena glede poziva na konferenco, kjer naj bi bil sklenjen ta vojaški pakt.

Ta obrat je nedvomno posledica nedavnega obiska predsednika Kitajske vlade Ču En Laja v New Delhiju in Ranguinu. To je opaziti tudi v Nehrujevi izjavi, ki predvideva »bilateralne in multilateralne sporazume med azijskimi državami na osnovi spoštovanja načel suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti, nikakor pa ne enostranskega vojaškega pakta.

S tem je tudi povedano, da je državam azijskega jugovzhoda več od tega, da navežejo tesne stike s Kitajsko in raje sprejmejo njene »garancije«, kakor pa da bi se angažirale v vojaškem paktu, ki je očitno naperjen proti Pekingu.

Po svojem povratku je Churchill sicer poudaril, da sta z Eisenhowerjem odpravila »mesoglasja glede politike na azijskem jugovzhodu«, vendar obstaja dvom glede iskrenosti teh besed. Velika Britanija je navezadnje navezana na države — članice Britanske skupnosti narodov in je zato prisiljena upoštevati njihovo mnenje. Prav zato pa je značilna večerjavna izjava predstavnika ameriškega zunanje ministrstva, da »pakt SEATO podpisani že pred 1. septembrom«. Vendar se oblika tega pakta bistveno razlikuje od prvotnega načrta, ko bi v njem moralo sodelovati 12 držav, kajti Washington predvideva pakt, v katerem naj bi vstopile ZDA, Avstralija, Britanija, Francija, Velika Britanija, Francija, Avstralija, Nova Zelandija, Filipini, Siam in Malaja ter eventualno še Pakistan. Gre torej za pakt z zelo skromnim azijskim obsegom. To kaže, da se danes v Aziji politika razvija o razporeditvi sil na podlagi gesla »za« ali »proti« pekinški Kitajski. Trenutno je razpoloženje takšno, da so azijske države večinoma »za« Kitajsko in »proti« ZDA.

361 GLASOV PROTI 90

Mendès-France dobil zaupnico

»Vladi se mudi z izvedbo gospodarsko-finančnega načrta, ker je v zvezi z vprašanjem življenjske ravnali francoskih delovnih ljudi,« je dejal Mendes France

Pariz, 10. avgusta. (AFP). Francoska narodna skupščina je danes izglasovala zaupnico Mendès-Franceovi vladi. Ob začetku popoldanske seje so bili objavljeni uradni rezultati glasovanja, po katerih je za posebno pooblastila vladi za izvedbo gospodarsko-finančnega načrta glasovalo skupno 361 poslancev, proti pa samo 90.

Izglasovanje zaupnice vladi predstavlja najnovejšo zmago Mendès-France, kateremu je bil pred dvema mesecema poverjen mandat z nalogo, da reši indokitajsko vprašanje, uredi ekonomsko-finančni položaj v Franciji in napravi konec nesoglasjem okrog EOS.

Poslanci komunistične stranke, ki so doslej podprali Mendès-France, so danes glasovali proti zaupnici vladi, francoski premier pa je tokrat dobil tudi glasove velikega števila poslancev opozicijske ljudsko-republikanske stranke.

Prvi govornik na današnji seji je bil Mendès-France. Ko je govoril o pomenu zahtevanih pooblastil, je pojasnil, da je vlada postavila zahtevo zaradi važnih gospodarskih, finančnih in socialnih problemov. »Mi hočemo prehiteti roke, da nas dogodki ne bi presenetili,« je dejal Mendès-France.

Po sodbi francoskega predsednika je prva stvar, kateri je treba pogledati v oči, deficit francoske zunanje bilance. »Do-
bosoboda proti- jugoslovanske kampanje

Trst, 10. avg. (Tanjug). Prebivalstvo vasi Eleri, Hrovatini in drugih v mlajši občini v coni A STO je v skupni resoluciji obsodilo najnovejšo protijugoslovansko kampanjo, ki so jo v zadnjem času po vseh o eventualni rešitvi tržaškega vprašanja pričeli tržaški kominformorci in irendentisti. »Mi nočemo Italije in nečemo nasilja, ker smo se borili za demokracijo in svobodo,« je rečeno v resoluciji, v kateri prebivalci tudi poudarjajo, da se kljub začasni rešitvi tržaškega vprašanja, ki je najavljena, ne odrekajo svojim pravicam do Trsta.

Iredentistične grožnje

Trst, 10. avg. (Tanjug). Lokno krščansko-demokratsko glasilo »Giornale di Trieste« je zagrožilo slovenskim lastnikom trgovin v Trstu, da bi izzvali svoje »učestvenje«, če bi na svojih lokali imeli tudi slovenske napisne. Lije ne pove, zakaj in kako bi dvojezični napisi mogli povzročiti »učestvenje«, a že sama grožnja predstavlja del vsakdanje kampanje, ki jo krščansko-demokratsko glasilo vodi proti upravičnim zahtevam tržaških Slovencev. Videmski »Messaggero Veneto«, katerega glavni urednik je bivši šef fašističnega oddelka za tisk in propagando med okupacijo Ljubljane Carlo Tigoli, pa označuje za »provokacijo« vse izraze skrbi tržaških Slovencev za njihove pravice.

Laburistična delegacija v Moskvi

Moskva, 10. avg. (AFP). Delegacija britanske laburistične stranke s Clementom Attleem na čelu je na poti v Peking prispele v Moskvo. Na letališču v Helsinkih, kjer se je delegacija ustavila, je šef laburistične stranke izjavil, da je potovanje britanske laburistične delegacije na Kitajsko mogoče tolmačiti kot znak ponužanja v mednarodni politiki. Aneurin Bevan pa je dejal, da je glavni cilj obiska krepitev prijateljskih odnosov med Veliko Britanijo in LR Kitajsko. Hkrati je izrazil upanje, da bo obisk laburistične delegacije prinesel pozitivne rezultate.

Nocoj bo članom laburistične delegacije v Moskvi prireditelj sprejem. Med bivanjem v Moskvi je predviden obisk kmetijske razstave in moskovskega Sovjeta. Stalni opazovalci v Moskvi menijo, da bi do sedanjega Malenkov-Attlee lahko prišlo v četrti dopolnje, pred odhodom delegacije v Peking.

stlej smo to vzdržali samo zaradi hvaljujoč se pomoči neke prijateljske države,« je dodal Mendès-France, in nadaljeval, da je treba vzpostaviti ravnotežje in ne čakati, da bi ostali brez pomoči, ki ne more biti večna.

Predsednik vlade je nato poudaril, da bo čez nekaj mesecev potekel rok za tiste obveznosti, ki so jih prevzele prejšnje vlade glede liberalizacije trgovinske zamenjave. Če ne bomo izpolnili teh obveznosti, je poudaril, bodo dežele, ki so odprle svoje meje, te meje ponovno zaprle in spet bo ravnotežje omajano. Ko je poudaril, da se je treba pripraviti za tekmovanje na evropskem trgu, je Mendès-France dejal, da je to cilj načrta, ki ga je njegova vlada predložila skupščini v odobritev.

Mendès-France je dejal, da se vladi mudi z izvedbo ekonomsko-finančnega načrta tudi zaradi tega, ker je ta načrt v zvezi z vprašanjem standarda francoskih delovnih ljudi. »Je morda treba čakati na zahteve in stav-

ke, da bi se pod pritiskom dovolilo povečanje mezd« — je vprašal člane skupščine Mendès France. Predsednik vlade smatra, da bi bilo treba preprečiti in iskati v povečanju proizvodnje izboljšanje življenjskih pogojev največjega števila ljudi. Mendès-France je nato dejal, da je treba dati delavskemu razredu to, kar mu pripada od nacionalnih dohodkov ter vztrajati predvsem na razširitvi kolektivnih pogodb in na potrebi, da se delavci zainteresirajo za proizvodno podjetje.

Nadalje je govoril o odnosu med nivojem mezd in obsegom proizvodnje ter poudaril, da bo vlada izvedla vzporedni, in sicer do 1. oktobra glede nivoja mezd, do 1. aprila prihodnjega leta pa glede obsega proizvodnje.

Mendès-France se je nato dotaknil vprašanja polne zaposlenosti, ki po njegovi sodbi ni v tem, da se vsakomur obljublja, da bo še nadalje delal tam kjer je, ampak, da se vsakemu zagotovi, da ne bo žrtev konjunkturne ali sklerotičnega gospodarstva. Popolna zaposlenost, je nadaljeval, ima za cilj, da vzpostavi ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem na trgu delovne sile. V tem cilju bo ustanovljen fond za readaptacijo delovne sile.

Predsednik vlade je nato govoril o rekonverziji, za katero je dejal, da zahteva specifične in raznovrstne ukrepe. Dejaj, da njegova vlada ne namerava pri tem uporabiti prisilnih ukrepov, temveč hoče proizvajalcem, ki so pripravljani izvesti rekonverzijo svojih podjetij, dati pod najboljšimi pogoji na razpolago potrebna sredstva.

Glede kmetijstva je Mendès-France naglasil, da zvišanje kmetijske proizvodnje predstav-

lja vzpodbudo vsemu gospodarstvu. Dodal pa je, da se tu postavlja vprašanje tržišča, ker kmetijska proizvodnja presega nacionalne potrebe. Zaradi tega je treba to proizvodnjo vskladiti z možnostmi planiranja kmetijskih viškov.

Mendès-France je izjavil, da so ukrepi, ki jih bo v tem pogledu podvzela njegova vlada, liberalni in je dodal, da bo država intervenirala samo, da bi se izognila težavam, ki bi lahko nastale zaradi liberalizacije blagovne zamenjave. Ob zaključku je predsednik vlade poudaril, da izvedba gospodarsko-finančnega programa ni lahka naloga, vendar pa je po njegovi sodbi izvedljiva.

SEUL, 10. avg. (AFP). Na stadionu v Seulu se je zbralo danes okrog 10.000 Južnokorejcev, ki so zahtevali »združitev Koreje s silo«. Za to se je močno zavzemal Sing Man Ki na svojem potovanju po ZDA, ki ga je pred dvema dnevnoma zaključil. Med bivanjem v New Yorku je prišlo tudi do zanimivega srečanja med »norcem z Seula«, kakor nazivajo južnokorejskega predsednika, in enim največjih vatikanskih intrigantov, ameriškim kardinalom Spellmanom, ki sta si prijateljsko stisnila roke (na sliki).

Ugibanja o ureditvi tržaškega vprašanja

Sporazum je odvisen od dobre volje italijanske vlade, poudarjajo politični opazovalci v Trstu

Trst, 10. avg. (Po telefonu). O vseh ugibanjih, kdaj bo prišlo do objave sporazuma o tržaškem vprašanju, je danes možno reči samo to — poudarjajo politični opazovalci v Trstu — da je ureditev tržaškega vprašanja odvisna predvsem od dobre volje italijanske vlade in da se izkazala za neosnovana vsa napovedovanja o istočasnem podpisu Balkanske zveze in sporazuma o Trstu. Vendar — poudarjajo v Trstu — je možno, da pride do rešitve tržaškega vprašanja kmalu, v kolikor ne bo palača Chigi našla nove ovire za zavlecanje. Iredentistični polpanski tisk sicer piše o izjavi

krogov blizu italijanske vlade, da se razgovori nadaljujejo, da bi prišlo do rešitve nekaj podrobnosti v neresenih vprašanjih, medtem ko vladni »Corriere della sera« piše, da so pogajanja v zahtevi zaradi se neresenih vprašanj, med katerih spada tudi vprašanje razmejitev. »Giornale di Trieste« pa piše, da se v času, ko še potekajo pogajanja, ne more povedati datuma sporazuma, vendar so elementi, da je sporazum več ali manj gotova stvar.

Značilno pa je, da se je v zvezi s tržaškim vprašanjem v italijanskem tisku pojavilo novo vprašanje italijanskega ribolova v jugoslovanskih teritorialnih vodah, ki ni direktno povezano s tržaškim vprašanjem, katero tudi po mnenju italijanskega tiska prepušča, da bi postavili piko na dolgoletni jugoslovansko-italijanski pogajanja.

Ker se pripravljajo sporazum, ki naj bi bil doprinos za izboljšanje jugoslovansko-italijanskih odnosov — poudarjajo v Trstu, potem se mora dobra volja pokazati predvsem praktično na terenu, pckazati se mora razumevanje za interese Trsta in vseh prebivalcev brez razlike narodnosti. Brez takega razumevanja in spoštovanja osnovnih demokratičnih pravic, vseh prebivalcev, bi bile obveznosti, ki bi jih prevzela rimska vlada, zelo dvomljive, zlasti na

težke izkušnje preteklosti in razne hujskaške glasove v sedanosti. V nekaterih krogih tudi pravijo, da je pisanje iredentističnega tiska neodgovorno in da njihovi napadi na zahteve Slovencev po ubikovitih jamstvih ne predstavljajo miselnosti rimske vlade. Koliko je na tem resnice, bo pokazala šele bodoča praksa. Na manj, kar lahko predpostavljamo, pa je, da tako pisanje zaenkrat odgovarja palači Chigi, ki bi ga lahko preprečila, ker sede po redakcijah ljudi, ki so več ali manj odvisni od njih. Tako šovinistično hujskanje pa škoduje že tudi v sedanosti, ker umetno razplaha je šovinistično mržnjo in hrabri ostanke fašizma. Posledice takega hujskanja so bile zlasti težke v preteklosti. Zaradi tega je prebivalstvo še tem bolj občutljivo tudi v sedanosti za vse posledice takega hujskanja, zlasti še zaradi tega, ker so se samo v zadnjih dneh spet pojavili posamezni primeri groženi, da bo prišlo do obračunavanja, ko se vrne Italija, z dolednimi demokrati, zlasti pa s Slovenci. V Trstu poudarjajo, da gre zaenkrat samo za posamezne primere, sicer pa ne moremo govoriti o kakšnih pripravah za množično preganjanje ali podobno. Po vsej verjetnosti so ljudje, ki bi kaj takega želeli — poudarjajo v Trstu — toda prišli so se tako korenito spremenile, da kaj takega ni več možno organizirati. Predvsem pa je tu močna socialistična Jugoslavija, ki je večkrat poudarila, da bo znala zaščititi svoje interese. S. L.

POROČILO GENERALNEGA SEKRETARJA OZN

Eisenhowerjev zakonodajni program

Na programu je 20 najvažnejših zakonskih predlogov — Pričakujejo, da bo kongres sprejel tudi načrt zakona o gospodarski pomoči inozemstvu — Najbolj odločno so republikanski senatorji nastopili proti predlagani reviziji znanega protidelavskega Taft-Hartleyevega zakona

Washington, 10. avg. (Reuter). Ameriški predstavniki dom se sprejel danes načrt zakona, po katerem bodo ZDA lahko v določenem obsegu izmenjavale atomske informacije z zavezniki državam, ki jih podpirale tudi zasebno industrijo, da se uveljavi na področju proizvodnje atomske energije. Tako, ko je bil načrt zakona sprejet, so ga predložili senatu. Danes ima svoje drugo redno zasedanje 83. ameriški kongres. Razprava o zakonodajnem programu predsednika ZDA Eisenhowerja je pred zaključkom, pričakujejo pa, da bo še ta teden posebni odbor, ki razpravlja o zadevi McCarthyja, poslal svoje poročilo senatu. Na osnovi tega poročila bo senat odločil, ali naj konča svoje zasedanje, ali pa naj čaka na priporočila posebnega odbora. Če ne bo nobenih novih komplikacij glede zakonodajnega programa predsednika Eisenhowerja, bo čez nekaj dni zavladal v ameriški prestolnici mir.

Zakonodajni program predsednika Eisenhowerja vsebuje 21 najvažnejših zakonskih predlogov, od katerih jih je bilo 8 že sprejetih ali pa je

gotovo, da bodo sprejeti. Verjetno je, da bodo sprejeti še stiri predloge, medtem ko dva predloga verjetno ne bosta sprejeta in so jih šest že definitivno zavrnili.

Med tistimi predlogi, ki bodo gotovo sprejeti, je tudi zakon o vojaški in ekonomski pomoči inozemstvu. Predsednik Eisenhower je zahteval, da bi mu v ta namen odobrili 3 in pol milijarde dolarjev in verjetno je, da bo kongres odobril okoli tri milijarde. Nasprotniki pomoči za inozemstvo med republikanci poudarjajo, da je pomoč inozemstvu samo razsipanje denarja ameriških davkoplačevalcev, medtem ko pristaši inozemske pomoči menijo, da morajo ZDA dati vso pomoč za okrepitev svobodnih držav, pri čemer je vključena tudi ekonomska pomoč. V senatu je bilo proti programu pomoči inozemstvu 18 senatorjev, od tega 15 republikanskih.

Revizija zakona o atomski energiji, zaradi katere je bila obstrukcija demokratov v senatu, je sprejeta tudi v senatu in v predstavniskem domu. Pričakujejo, da bo v nekaj dneh sprejeta tudi v kongresu. S to revizijo, za katero se je predsednik ZDA posebej zanimal, bo omogočeno ameriški zasebni industriji sodelovanje pri izkoriščanju atomske energije za mirno uporabo.

V gospodarskih krogih označujejo kot veliko zmago predsednika Eisenhowerja predlog zakona o graditvi velikega prekopa od obale Atlantika do Velikih jezer, kar pomcni pod čezoceanskih parnikov do srca ameriškega kontinenta. Podrobnosti tega velikega načrta pa še niso znane. Predsednik Eisenhower je tudi zaviteval, naj bi v naslednjih

štirih letih zgradili vsako leto po 35.000 stanovanjskih hiš. To graditev je doslej kongres odobril samo za eno leto, ni pa bil sprejet predlog predsednika Eisenhowerja, da bi država podprla zasebno zdravstveno službo z 25 milijoni dolarjev. Verjetno pa je, da bodo sprejeti njegovi predlogi za izboljšanje socialnega zavarovanja na ta način, da bi bilo deležnih tega zavarovanja še približno 10 in pol milijona državljanov, ki doslej še niso zavarovani. Predstavniki dom se s tem že strinja in vse kaže, da bo predlog sprejet tudi v senatu.

V notranjem življenju ZDA je zelo važen tudi predlog proti politiki podpiranja stalnih in visokih cen pridelkov na farmah. Po sedanjem predlogu bi morali tudi farmerji cene svojih pridelkov prilagoditi cenam na tržiščih. Pristaši predloga očitajo prejšnji administraciji, da je podpirala zahteve farmerjev samo zato, da bi si pridobila njihove volilne glasove. Če bo sedanja administracija tvegala, da izgubi te glasove, je seveda še vprašanje. Največji neuspeh predsednikovega prizadevanja je po mnenju političnih opazovalcev to, da ne more dočeti spremembe protidelavskega Taft-Hartleyevega zakona. Predsednik Eisenhower je predložil mnogo sprememb tega zakona, ki pa jih je republikanska večina v senatu zavrnila.

Dve indijski noti

Indijska vlada sprejela predlog za ustanovitev nevtralne komisije opazovalcev

New Delhi, 10. avg. (Tanjug). Indijska vlada je sprejela portugalski predlog za ustanovitev nevtralne skupine opazovalcev, ki bi predložila poročilo o položaju v portugalskih posestvih, v katerem je bilo izraženo upanje, da se bodo »indijske oblasti pri reševanju tega problema vzdržale nasilja ali ukrepov, ki bi dovedli do nasilja«. V noti, ki je bila izročena portugalskemu poslanstvu v Indiji, je izražena indijska vlada »obznanje in presenečenje ob tem sporotilu« in poudarja, da je ves ta problem nastal zaradi odpora portugalske vlade proti željam prebivalstva, da se osvobodijo tujege gospostva. »Indijska vlada je polna simpatij do teh težen prebivalstva in upa tudi na silno stališče Velike Britanije«. Ko poudarja, da je Indija pripravljena rešiti to vprašanje sporazumno, izraža prepričanje, da »bodo prijatelji in zavezniki Portugalske svetovall tudi lisbonski vladi naj zavzema silno stališče«.

Po informacijah indijskega tiska je v Goi koncentriranih do 10.000 vojakov, katerim se bo v prihodnjih dneh priključilo še okrog 2500.

Tudi Indonezija proti rangunski konferenci

Djakarta, 10. avg. (AFP). Indonezijski predsednik vlade Ali Sastro Amidzovo je danes izjavil, da se njegova država ne namerava priključiti paktu za obrambo jugovzhodne Azije. S tem je demantiral poročila tiska, da hoče njegova vlada poslati opazovalce na razgovore o ustanovitvi tega pakta. Po izjavi indonezijskega ministra za informacije Ferdinanda Tobinga, meni indonezijska vlada, da sestane držav Colombo konference, ki bi razpravljala o vprašanju obrambnega pakta jugovzhodne Azije, ni potreben.

TOKIO, 10. avg. (Reuter). Generalni sekretar japonske vlade liberalne stranke Hajatoka je izjavil, da se bo liberalna stranka v bodoče držala britanske smeri, ker je ameriška zunanja politika doživela neuspeh. Poudaril je, da je britanska zunanja politika, ki jo vodi Eden, uspešna, kar potrjujejo rezultati ženevske konference.

Odmevi na blejsko konferenco

(Nadaljevanje s I. strani) — poudarjajo v Parizu. V sedanjih mednarodnem položaju predstavlja nova vojaška in politična zveza tudi okrepitev do sedaj podvzetih ukrepov za zagotovitev miru in mirnega razvoja evropskih narodov.

Ustanovitev posvetovalne skupščine med narodi Grčije, Turčije in Jugoslavije tolažilo kot logično posledico prijateljstva in sodelovanja teh treh držav, ki so že v Ankari pričele pisati nove strani svoje zgodovine.

Ves francoski tisk na vidnih mestih objavlja posebna poročila z Blea o podpisu Balkanske zveze, opozarjajoč posebno na tista mesta, kjer je poudarjeno, da je ta dokument izdelan v duhu ustanovne listine OZN ter da je v njem izražena odločenost in pripravljenost treh balkanskih držav, da neposredno in v popolnem sodelovanju branijo svojo neodvisnost.

Ko komentira zaključek dela blejske konference, piše »Aurore«, da so se v Balkanski zvezi združile v cilju zaščite miru grške, jugoslovanske in turške divizije, dobro opremljene in izvežbane ter organizirane, ki jih sestavljajo vojniki, za katere se smatra, da so med najboljšimi na svetu. »Parisien« pa poudarja, da nova zveza zagotavlja načela, izražena v Ustanovni listini OZN.

Protibritanske manifestacije v Grčiji

Atene, 10. avg. (AFP). Grška vlada je danes odobrila veliko javno zborovanje, ki ga je organiziral vsegrški odbor za združenje Cibra z Grčijo. Ta manifestacija je bila organizirana kot protest zaradi protidemokratičnih ukrepov, s katerimi hoče britanska uprava zadušiti nacionalno zavestnost prebivalcev Cibra. Manifestacija bo 20. t. m., to je tisti dan, ko bo grška vlada problem Cibra predložila Združenim narodom. Kakor v Atenah, bodo take manifestacije tudi v drugih velikih mestih Grčije.

hanizem za obrambo v primeru oboroženega napada proti eni od treh članic.

Ko komentira zaključek dela blejske konference, piše »Aurore«, da so se v Balkanski zvezi združile v cilju zaščite miru grške, jugoslovanske in turške divizije, dobro opremljene in izvežbane ter organizirane, ki jih sestavljajo vojniki, za katere se smatra, da so med najboljšimi na svetu. »Parisien« pa poudarja, da nova zveza zagotavlja načela, izražena v Ustanovni listini OZN.

proti britanski vladi, ki je v Atenah, bodo take manifestacije tudi v drugih velikih mestih Grčije.

Atene, 10. avg. (AFP). Grška vlada je danes odobrila veliko javno zborovanje, ki ga je organiziral vsegrški odbor za združenje Cibra z Grčijo. Ta manifestacija je bila organizirana kot protest zaradi protidemokratičnih ukrepov, s katerimi hoče britanska uprava zadušiti nacionalno zavestnost prebivalcev Cibra. Manifestacija bo 20. t. m., to je tisti dan, ko bo grška vlada problem Cibra predložila Združenim narodom. Kakor v Atenah, bodo take manifestacije tudi v drugih velikih mestih Grčije.

Ne, hvala, ne bomo prisedili; se nam ne zdi posebno važno — (Karikatura M. Bregar)

TELEGRAMI

MOSKVA, 10. avg. (Tanjug) Pred odhodom finske parlamentarne delegacije, ki je bila 12 dni v sovjetski zvezi, je voditelj delegacije predsednik finskega sejma Fagerholm izjavil, da med Finsko in Sovjetsko zvezo ni neresenih problemov. Dejaj, da med obiskom niso imeli političnih razgovorov ter izrazil upanje, da bo delegacija Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze obiskala Finsko. Omenil je tudi, da je ukrajinski zunanji minister izrazil obzavnanje, da Finska ni član OZN.

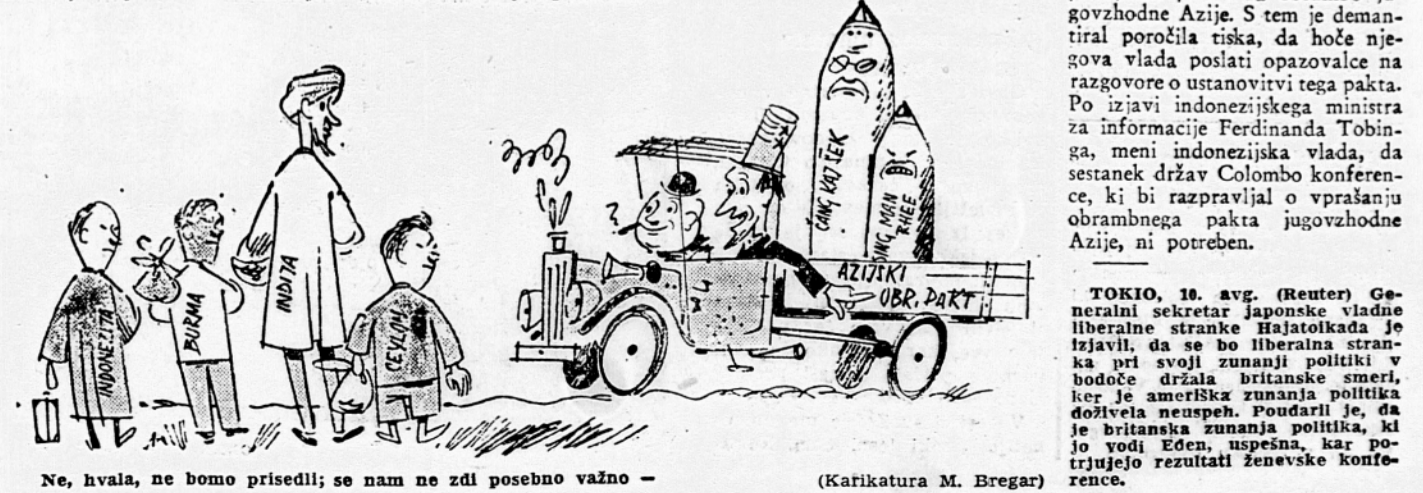
NEW DELHI, 10. avg. (Tanjug) V planu, ki ga je poslal provinjski sekretarjem Kongresne stranke, je Nehru med glavne razdiralne sile, ki delajo v Indiji, pršteel verski in nacionalni fanatizem ter aktivnost katoliških misijonarjev.

RIM, 10. avg. (Tanjug) Danes je stopilo v stavko 2 milijona polovinarjev (kolonov) v Italiji. Ti delavci zahtevajo spremembo de-

lovnih odnosov v kmetijstvu in razširitev zakona o agrarni reformi, skratka spremembo poljedelne strukture Italijanskega kmetijstva.

VENTIANE, 10. avg. (AFP) Skupina mednarodne komisije za nadzorstvo premirja v Laosu je danes prispele iz New Delhija v Vientiane. Skupino vodi funkcionar indijskega zunanje ministrstva dr. Hosta, njena naloga pa je pripraviti predhodno poročilo za komisijo, ki bo prišla v Laos v skladu z določbami sporazuma o premirju.

LONDON, 10. avg. (Tanjug) Britansko kmetijsko ministrstvo je sprejelo vabilo sovjetskega ministrva, da bi poslovo v Moskvo delegacijo na kmetijsko razstavo Sovjetske zveze. V britanski delegaciji je 5 vodilnih strokovnjakov za kmetijska vprašanja. Delegacija bo ostala v Moskvi okrog 10 dni.

Odgovornost o proizvodnji - glavna hiba

Še o vzdrževanju industrijskih šol

Zadnje čase vse pogosteje razpravljamo o vzdrževanju in celo obstoju industrijskih šol. Razprava se v glavnem omejuje na finančna vprašanja, ki povzročajo težave, nihče pa še ni poizkusil najti izvor teh težav. Nekateri tovarne so šolam branili in jih potiskali občinam, čeprav na drugi strani vneto iščejo novih delavcev. Dvomim, da bi naši delavci sveti odklanjali šole le iz finančnih vzrokov, razlog za to je verjetno v kvaliteti absolutentov in delovnih metodah teh šol.

Industrijske šole so dobile svojo današnjo obliko pod tujim vplivom v dobi administrativnega upravljanja našega gospodarstva. Glavna značilnost, ki jim je ostala še od tedaj, je ta, da so mnoge odtrgane od proizvodnje, za katero pripravljajo absolutente. Zaradi tega smo pri urejanju gospodarstva nekako pozabili nanje in smo jim pustili, da si same uredijo življenje. Nujna posledica tega je bila, da so nekateri šole pozabili, da je njihova edina naloga pri-

pravljati nove delavce za industrijo, ki želi predvsem strokovno sposobnih moči. Šole, ki nimajo direktnega stika s podjetjem, ne poznajo njihovih želj in jih tudi ne morejo dovolj upoštevati. Do posebnih težav pride, če pripravljajo šola učence za več podjetij. Sedaj, ko prihajajo učenci iz splošno izobraževalnih šol z boljšim znanjem, so podjetja pričakovala, da bodo šole posvetile več časa praktičnemu delu in tistim strokovnim predmetom, ki so pri praktičnem delu najbolj potrebni. Ta pričakovanja so se žal le maloje izpolnila. Nekateri šole dvigajo umetno in na papirju, ne pa dejansko, teorijo, kakor da je to glavni cilj šole. Pouka praktičnega dela ne dvigajo vzporedno s potrebami industrije. Pri tem se izgovarjajo na razne datjave, ki jih imajo šolske delavnice. Res je takih datjav, ki s šolo niso združljive, precej, vendar to ne opravičuje enostranskega praktičnega pouka.

Velika pomanjkljivost da-

našnjih šol je tudi v tem, da absolutenti ne čutijo, da pripadajo delovnemu kolektivu. Ves čas sodelovanja ima učence šole za svoj kolektiv in ne tovarno; često neke šole pri svojih učencih to še posebej poudarjajo. Vse delavstvo in sindikalno življenje gre v teh najpomembnejših letih mimo učence. V šoli dela učence pod svojimi posebnimi pogoji in dobi o življenju svoje pojmovanje, ki često ni najpravičnejše. Po končanju šole se težko znajde v tovarni in še težje se vključi v tovarniški kolektiv, o katerem je slišal v šoli malo ali nič.

Zanimiva je ugotovitev, da teh težav ne poznajo tiste šole, ki so na tovarno tesno naslonjene: prav tu moramo iskati ključ do rešitve. Pri reševanju usode industrijskih šol mora vsekakor izreči odločilno besedo industrija.

Šole moramo čim tesneje povezati s tovarno. Učenci naj vedo od prvega dne, da so člani kolektiva, zato naj skle-

nejo s tovarno učno pogodbo in naj postanejo člani sindikata. V šolski delavnici naj bo v prvem letu obvezna predelava osnovnega tečaja, v tretjem razredu pa naj obvezno delajo v tovarni na bodem delovnem mestu, seveda pod nadzorstvom šole. Na podlagi predpisane okvirne učnega načrta za praktično delo naj izdela šola ob sodelovanju s tovarno podrobni učni načrt, pri katerem je treba upoštevati vse posebnosti tovarne. Učni načrt teorije naj temelji na praktičnem delu. Šolska delavnica naj bo vključena v tovarno, a naj ima svoj obrat. Delavski sveti naj se posebno zanimajo za delo šole in naj usposablja učence za svoje bodoče tovariše pri delu in upravljanju.

Vse do sedaj omenjeno nalaga naši industriji slične moralne in materialne obveznosti do vzgoje novih delavcev, kot jih ima že sedaj obrt. Gre še za vzdrževanje šole za teoretični pouk; tudi to naj bi prevzela tovarna, tako da bi bili predavatelji nameščenci tovarne. Če pa se zdi industriji to prevelika žrtev, naj prevzame vzdrževanje komunice iz svojega proračuna, podobno kot velja za vojenske šole.

Pri tem predlogu sem deloma upošteval ureditev strokovnih šol v industrijsko razvitejših državah. Če bi ga uresničili, bi odpadle skoraj vse, če ne prav vse težave, ki jih imamo danes z industrijskimi šolami, razen tega pa bi dobila naša industrija toliko delavcev in taksne, kot jih potrebuje.

V. J.

KULTURNI RAZGLEDI

Novitete Slovenske Matice

(Konec)

Z drugo knjigo »Izbranih esejev in razprav Ivana Prijatelja« (uredil dr. A. Slodnjak, 480 str. v 8») je zaključen izbor, ki obsega najboljše, kar je poteklo iz peresa enega izmed naših vodilnih slovstvenih zgodovinarjev in teoretikov. Obe knjigi Prijateljevih esejev sodita med tiste izdane, brez katerih si težko mislimo knjižnico slovenskega izobraženca, kolikor se ne mara omejit samo na svojo stroko, medtem ko sta slavistiki kar nujen potrebni. Splošno pomen teh Izbranih esejev in razprav je prav v tem, da v prvem delu posegajo k nekaterim bistvenim vprašanjem in pojavom slovenske kulture in tako rekoč izpopolnjujejo fiziognomične poteze našega naroda (tako zlasti razprave o naši reformaciji, o slovenskih prepoveditvah, o Prešernu, o Stritarju, o Kerškiku, o Aškercu in o Alek-

sandrovi). Druga knjiga je že bolj »literarna« in je zanimiva zlasti kot močna osvetlitev, da, dejal bi celo: presvetlitev Prijateljeve pri nas kar izjemne osebnosti v harmonično celoto ubranega znanstvenika in umetnika. Eseji in razprave v drugi knjigi nas seznanjajo s Prijateljevimi literarno-teoretičnimi in umetniško-estetskimi pogledi (Pesniki in občani, Perspektive, Umetniški cilji, V zatišju), obravnavajo nekatero, predvsem slovenske osebnosti, ki so bile pisca posebno blizu in ob katerih je lahko pokazal prodornost svojega duha in globino znanja (Py-pin, Gogolj, Turgenjev, Tolstoj, Čehov, Kasprovič in dr.), nekatere pa se dotikajo posebnih vrst in panog ali raznih značilnih struj njegovega časa (Uvod v zgodovino kritike, Splošna oznaka moderne, Nova pot znanstvene poezije, Dunajska Secesija, Moderna manira in Zmitkov Poc). Čisto posebno mesto imajo v tem izboru »Izprehod po Parizu«, pisma, ki jih je dr. Prijatelj pred petdesetimi leti pošiljal v domovino iz kulturnega žarišča tedanje Evrope.

Ze pred vojno je Slovenska Matica s svojo zbirko vezana beseda razveselila prijatelje slovenske knjige. Sedaj je »Romeu in Juliji«, »Viharju« in »Korolanu« pridružila nov zvezek slovenskega Shakespeara: »Kakor vam drago« (str. 160, v 8», tisk Blasinikov tiskarne). Prijatelj največjega svetovnega dramatika je komaj treba pripraviti to posthumno izdajo Zupančičeve prevoda, ki mu je dr. France Koblar napisal obsežno spremeno besedo in ji priložil najpoptrebnejše opombe. Slovenska Matica s to knjigo Shakespeara samo nadaljuje svoj stari program in si lahko obetamo, da bomo v tej obliki dobili še nadaljnje prevode Shakespeara, tako da lahko dogledamo čas, ko bomo imeli v slovenski zbrano vse njegovo delo. Spričo tega, da je prav letos minulo pol stoletja, odkar je Oton Zupančič objavil svoj prvi prevod iz Shakespeara, je izdaja komedije »Kakor vam drago« negote postala pomembnejša jubileja, ki zadeva enega najvišjih vrhov v slovenski prevodni literaturi, vrh, ki se imenuje: Zupančičev Shakespear.

Medtem pripravljajo Slovenska Matica nadaljnje prevode iz del tega genialnega dramatskega pesnika. Ob prevodih se razvija in razrašča tudi slovenska shakespeareologija: Zupančičevo delo nadaljuje Matej Bor, dr. Koblar in dr. Krefl pa poglavlja svoje shakespeareološke študije in od obeh lahko pričakujemo komentarje, ki bodo dali nadaljnjim zvezkom slovenskega Shakespeara poseben pomen. Dejal bi, da bomo v shakespeareologiji prekosili marsikateri mali nared. B. B.

EKONOMSKA REVILJA št. 1

Prva številka petega letnika Ekonomske revije, ki jo izdaja Zveza ekonomistov Slovenije, pomeni nov pripevek v naši domaći ekonomski literaturi. Iz informativnih podatkov na ovitku ugotavljamo, da bo revija izšla letno samo s trikrat, medtem ko je bila doslej načelno dvomesna. Za spremljanje naše ekonomike in aktivno sodelovanje pri reševanju konkretnih ekonomskih problemov je toromesno razdobje gledano na hitro dinamiko v našem razvoju nekako dolgo. Če vzamemo tromesno Ekonomska revijo kot dejstvo in analiziramo ostali ekonomski periodični tisk, ugotovimo, da obstaja vrzel med tromesečno Ekonomska revijo in skoraj dnevnim Gospodarskim vestnikom ter Našimi razgledi, ki pa posegajo tudi v politično in kulturno življenje. Z mesečnikom, ki bi izpolnil to vrzel in razbremenil revijo, bi dobili publikacije, ki bi lahko bolj aktivno posegala v borbo mnenj pri reševanju konkretnih aktualnih gospodarskih problematik.

Vsebinske prve številke je zanimiva in vsak ekonomist navelik neka, kar ga bo zanimalo. Kaže, da tudi letos ne bo obnovljena stalna rubrika, ki je včasih, dokler je obstajala, zanimala zelo širok krog čitateljev po podjetjih, in to rubrika iz ekonomskega področja. Prav v novem gospodarskem sistemu, ko imajo podjetja več organizacijske svobode in samostojnosti, bi se bolj potrebovala analiza iz izkušenj doma in v inozemstvu s področja organizacije in racionalizacije proizvodnje ter poslovanja. Pospešene na-

pore v tej smeri nam narekuje sedanja priljubljena slika organizacije delovnega podjetja, ki se začne v nazki strukturne delatice, je da predstavlja stroški za obovno silo v pomni lasnici pri nas realno težnja, kakor drugod po svetu, vendar se bo to oamos prav gotovo postopoma normaliziral in doseget svetovno povprečje, koliko kapacitet je danes neizkoriščen zaradi pomanjkanja kvalificirane delovne sile, ki se zaradi nepogodnosti organizacije dela izgublja na neuzupen delovnih mestih, ali pa opravlja delovnjega dela se poznava dela: Pravilna materialna stimulacija bi tudi lahko precej doprinesla k racionalnejšemu delu.

Uvodni članek je posvečen analizi stališča ekonomistov preteklosti, to je nazadnjačkim težavam nekaterih buržoaznih ekonomistov, ki bi radi borbo za ekonomski razvoj nerazvitih dežel izvirali in z receptom o intenzifikaciji poljedelstva in izvozu teh artiklov nekako podaljšali dobo kolonializma in tehnično nerazvitih dežel, ki naj bi po njihovem kolikor mogoče dolgo ostale le surovinske baze za razvite dežele. Nasproti tem stališču »ekonomisti sedanjosti«, ki prelevljajo v krogi Organizacije državnih narodov in ki vidijo socialni napredek v pospešenem istočasem industrijskem in kmetijskem razvoju; posebno še, ker je večina teh deželah prirodno bogata.

Teoretična razprava dr. Bajta o optimalni veličini produkcijskega obrata bo pri marsikaterem

ekonomistu v podjetju vzbudila zanimanje, da bo začel študirati ta problem, saj gre za določitev najuzupnejše veličini produkcijskega obrata, ko se stroški na enoto proizvoda najnižji, upoštevajo vse faktore, ki vplivajo na njihovo višino. Opozoril bi je, da optimalna produkcijska tehnika ni vedno optimalna ekonomska veličnost.

Dr. Považar je obsežen tekstno-razčlenjeni pregled gospodarstva Jugoslavije v Sloveniji v letu 1953, zvezi bi je, da bi dobili take realno kraike in jearne preglede gospodarstva Slovenije tudi za druga leta, kjer bi bilo treba paziti na to, da bi dobili čim bolj primerljive podatke med posameznimi leti, da bi lahko na vsah področjih ekonomskega razvoja točno ugotovili smer razvoja.

Poleg kratkega pregleda glavnih značilnosti družbenega plana za leto 1954 in prispevka o vlogi in nalogah finančne inspekcije v novih pogojih, imamo še daljši članek o pouku politične ekonomije. Diskusija, ki naj bi izkristalizirala najboljše način pouka »teorične ekonomije«, kakor jo imenuje avtor Černe namsto politične ekonomija, traja že dve leti, vendar zaradi različnih mnenj in relativno ozkega kroga sodelujočih se niso našli soglasne rešitve. Po analizi, kaj obsega teoretična ekonomija, kako se deli, kakšne metode lahko uporabljamo pri analizi ekonomskih pojavov in na kakšen način naj bi se teoretična ekonomija sistematično razvijala, daje avtor podrobno razčlenitev študijskega programa teoretične ekonomije.

Drugi del revije — Pregledi in ocene — obsega poročilo o reorganizaciji društvenega dela ekonomistov v Sloveniji, poročilo Matice slovenske o tisku (tj. je Ljubljanski), analizo vrednot in na bivenem italijanskem ozemlju, priključeno Jugoslaviji, in pregled mednarodnega gospodarstva v letu 1953. Podrobnejšim razčlenitvam srbskega prevoda Marbovskega društva v vrednosti in dr. Schauerjeve knjige o embalaži sledijo kratki pregledi novostih ekonomskih knjig. — Prvo številko zaključuje obsežna bibliografija domačih knjig in članov ter pregled novostih knjig v inozemstvu. t-n

V Idriji gradijo veliko trgovsko hišo

Idrija je stara rudarsko mesto. Prav zaradi tega je stanovanjska stiska zelo velika, ker je mnogo poslopij, v katerih ne smejo iz varnostnih razlogov več stanovati. Lani in letos so morali izprazniti nad 100 stanovanj. Spričo pomanjkanja stanovanj je zelo pereče tudi vprašanje prostorov za trgovine. Prav te okoliščine so prisilile LOMO Idrija, da je pričel na Titovem trgu v Idriji, z gradnje ogromne trgovske hiše. Gradnja je domače gradbeno podjetje »Zidgrad«. Poslopje bo imelo 3 etaže in bo dajalo mestu še lepši in veličastnejši videz. Dosejel sta dve nadstropji že gotovi in je pričakovati, da bo do spomladi v glavnem že zgrajeno. Dodaj so za to investirali okoli 30 milijonov din, treba pa bo odsteli še čedne milijončke, preden bo zgradba gotova.

Francoska folklorna skupina v Ljubljani

V četrtek, 5. avgusta, je prišlo v Jugoslavijo francoska folklorna skupina »Matisconia« iz vinorodne Burgundije po uspelem gostovanju v Trstu, Milanu in Benetkah. Nastopili bodo po vseh večjih krajih Jugoslavije. V Ljubljani jih bomo videli v petek, 13. avgusta zvečer, v veliki unionski dvorani. Skupino sestavljajo študentje in mladi vinogradniki, ki prikazuje plese svoje ožje domovine Burgundije, vezane na stare obredne svečanosti ob priliki pridelovanja vina. Skupina pod vodstvom prof. Mauricea Charbota vsako leto gostuje v prijateljskih evropskih državah in je lansko leto z velikim uspehom nastopala v Danski in Švedski. M.

PODRAŽITEV KRUHA zaradi višjih cen moke

Beograd, 10. avgusta. (Tanjug). Ker se je moka ob začetku tega meseca v prodaji na veliki podražila za znesek do 4 din pri kilogramu, je prišlo te dni v nekaterih mestih do podražitve kruha. V Beogradu se je kruh podražil za 6 do 8 din, tako da stane danes 1 kilogram polbelega kruha 34 in 1 kg belega kruha 44 din. V Zagrebu se je kruh podražil za 4 din in stane polbel kruh 34, bel pa 45 din. Do podražitve kruha je prišlo tudi v Slavnskem Brodu, Strumici, Kotoru in še nekaterih mestih. Na formiranje različnih cen kruha v prodaji na drobno so vplivali tudi različni stroški peke in prodaje kruha v posameznih mestih, dalje dovoz moke in drugi stroški.

Obenem je v prejšnjem tednu na tržišču zabeležen skok cen pšenici in koruzi, in to v glavnem zaradi letošnjega nižjega donosa pšenice in slabih izgledov za letošnjo letino koruze. Pšenica se je prejšnji teden najbolj podražila v Bijeljini — za 12 din pri kilogramu, nato v Slavnskem Brodu — za 11 din in podobno. Najdražja je bila pšenica prejšnji teden v Slavnskem Brodu in Sarajevu, namreč po 40 din, najcenejša pa v Bje-lovaru, Sisku in Zrenjaninu, kjer je stala od 23 do 25 din. V Banja Luki, Bitolju, Varaždinu, Pristini in Beogradu se je pšenica prodajala po 25 do 30 din, v ostalih mestih pa po 30 do 37 din.

Koruzi je bila prejšnji teden najcenejša v Varaždinu, Skoplju, Novem Sadu, Beogradu in Zrenjaninu, in sicer po 19 do 23 din, najdražja pa v Pristini, Kragujevcu, Nišu in Slavnskem Brodu, namreč po 33 do 36 din. V Kragujevcu je bila cena koruze enaka ceni pšenice.

Preskrbljenost trgovske mreže z moko je bila prejšnji teden slaba, in sicer v mnogih mestih. Do relativnega pomanjkanja je prišlo v glavnem zaradi preorientacije na nove cene moke.

Skrivnostni ohridski biser, ki ga nosi na svojih blestečih luskinah mala ribica plasičivka in je znan po Evropi, Ameriki, ni edini biser Ohrida. Pred dobrih 20 leti ga je šele odkril svetovni popotnik Hrvat Subić. Toda že tisočletja pred njim so tu odkrivali čudovite bisere. Ze Rimljanji so poznali lepoto Ohrida, bogatega mesteca Lihudina na »Belem jezeru«.

Ko bi mogla govoriti vel'kanska stara platana sredi Ohrida! Več kot tisoč let se stoji in še vedno zelen. Tu pod njo se je hlađil, ko je koval svoje načrte, kako bi ukani Bolgare, mogel car makedonske države Samuel. Tu so posedali iz Moravske pregnani učenci Cirila in Metoda. Turki so tu kovali svoje krive kandžarje. Tudi kraljevi Marko se je rad ustavlil v hlađo gostih krošenj visoke platanke, ko je prišel po postvri na jezero. In generalisimus, dobri zaveznik Stevana Vukčića, Dju-radev Kastriotič ki potem, ko je preskrbel svojemu sinu beneško plemstvo, tu slavil leta 1464 sijajno zmago nad Serem begom in njegovimi 40.000 vojniki. Deset tisoč turških in janičarskih trupel je ostalo na zelenem polju pred mestom. Ohrid je bil bogat. Samo cerkva je imel 365, toliko kot je dni v letu. Nekaj jih je še ostalo, nad tisoč let zgodovine je v njih. Na ostankih starih cerkva je sezidano današnje mesto.

Na Vojskem bodo odkrili spomenik

Ze dlje časa se Zveza borcev v Idriji pripravila na odkritje lepega in velikega spomenika padlim borcem na Vojskem. ki je znano smučišče in kjer gradijo nov velik rudarski počitnišči dom. Menijo, da bodo vsa dela okrog spomenika in v neposredni okolici kmalu zaključena, tako da bo odkritje konec avgusta ali v začetku septembra.

Zakladnica umetnin in zgodovine

Gledal sem te starine v novem ohridskem muzeju. Toda koliko je tega zgodovinskega izdobilnega kamna po Ohridu, predvsem v cerkvah, očrnelih od stoletij! Vse mesto je en sam muzej. Iz peščene zemlje pa še vedno izkopavajo ostanke starih cerkva, popravljajo in podzidavajo zidove, odstranjujejo stare sloje in odkrivajo ter proučujejo vse, kar bi lahko še zgovorneje pričalo o naši preteklosti.

V cerkvi sv. Zofije me presenetljivo visoki lesni odri, Resta-

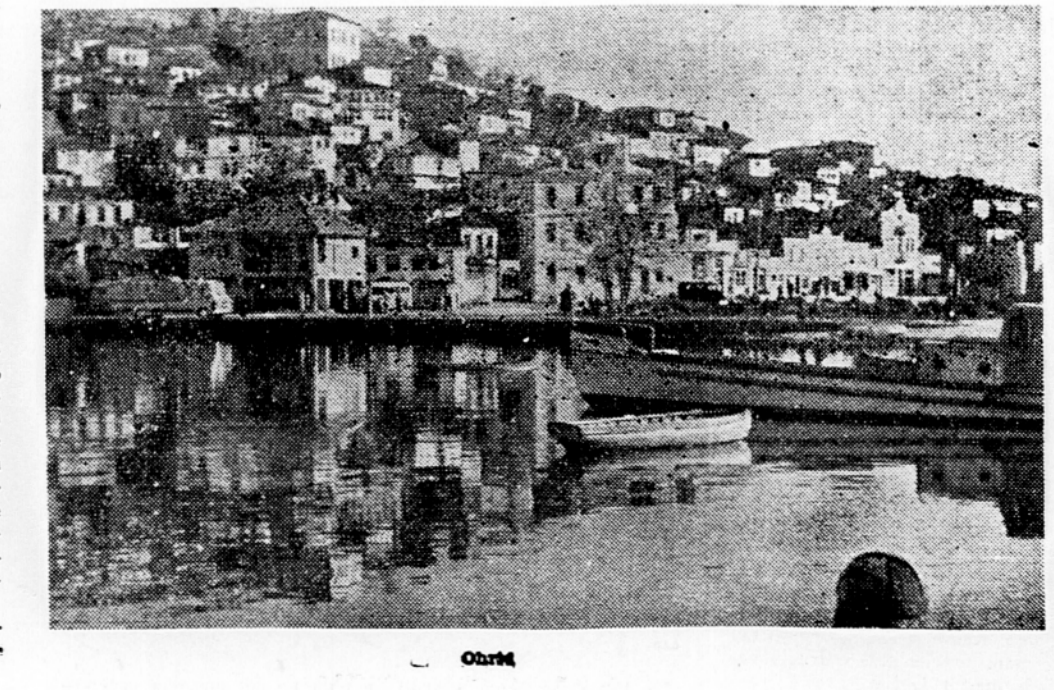
Ohridski biseri

Tisočletna platana — Cerkev toliko, kolikor je dni v letu — Čudovite freske, ki so počivale 600 let — Zbrane lepote pri Sv. Klemenu — »Morje« s čisto studenčnico — Udomačene postvri — Novi hoteli, turistične vile in weekend hiše — Naravne kulturne in zgodovinske lepote — Ne pretirane in tudi ne nizke cene — vaba za turiste

kvico sv. Klemen — Ohridske. Koliko lepote je tu zbrane! Prava zakladnica čudovitih ikon, fresk, rezbarij in zgodovine se mi odkrije. Iz vseh strani gledajo name obrabi svetnikov. Barve so čiste, kot bi bile še sveže. To so lica, kakršna še danes srečaš na ulicah Ohrida. Marija je lepa žena, kakršnih je mnogo tu na obronkih Galičice. Znana, najstarejša slikarja fresk Mihajlo in Evthijeh sta tu upodobila domačine. To so liki iz življenja. Vojaki v oklepih srednjeveških vitezov, možje in žene so polni življenjske moči in zdravja. Tu ni sledu o onih izpitih asketskih likih svetnikov s podolgovatimi udi, kakršne je stoletja prikazovala bizantinska šola.

Toda vse te freske so bile še pred nekaj leti pokrite s črno sajasto plastjo. Samo črne madeže si lahko videl na zidu, ml tolmachi čuvarica cerkve.

Večni dim iz številnih sveč je popolnoma počrnil strop in vse zidove. Bogate freske iz 13. stoletja, ki so utonile v dimu, je začel reševati slikar in konzervator Zdravko Blažič iz Skoplja. Po dve in pol letnem študiju,

številnimi poskusi z najrazličnejšimi recepti je uspel. Sličal sem, da štiri mesece ni šel z odra; neprestano je čistil in odkrival fresko za fresko. Stari umetninam je vili prvotno svežino in sijaj, ki ga danes občudujejo tujci iz vsega sveta. Toda ko bodo odkrili vse freske v cerkvi, se bo njena vrednost in privlačnost še povečala. Poleg fresk je tu vreden občudovanja tudi čudoviti lesorez ob oltarju, veliko umetniško delo mojstrov iz Galičnica. Stara čuvarica mi razkazuje še druge znamenitosti in lepote v cerkvi. Ob oltarju stojita dva prestola z intarzijsko slonove kosti. Na njih je nekaj sedel vladika. Tu je tudi grob družine kraljevice Marka, ki je baje precej prispevala za dograditev cerkve.

Skrivnosti v globinah jezera

Na ladjo sem se vkrcal z mladino — dijaki iz Kragujevca. Z njimi sem se popeljal po »makedonskem morju«, kot nekateri prav radi imenujejo Ohridsko jezero. Zares se tu počutiš kot na morju. Valovi pozbavajo ladjo, galebi so spreletavali nisko nad nami. Le voda ni slana, in ko sem se pozoneje kopal na peščeni plaži ob zgodovinski cerkvi sv. Nauma, sem šele začutil prednost, ki jo ima Ohridsko jezero pred morjem. Ni se mi bilo treba bati morskega ježa. Dno je posuto z drobnim mivko in hodiš po njej kot po preprogi. Voda je kristalno čista, kot studenčnica, saj pravijo, da se preceja iz višje ležečega Prespanskega jezera skozi Galičico v Ohridsko jezero in nato s Crnim Drinom odtoka. Dobrih 20 metrov prodre oko v te tajne globine jezera (okrog 300 metrov). Kaj vse se skriva v teh smaragdnih globinah? Izredno pisana je tu družba živalskega sveta. Stari ribič ob jezeru, ki čaka na jate postvri, da se s košem zakadi vanje, ml odkriva skrivnostni podvodni svet. (Nadaljevanje sledi)

sfilm SKEGA PLATNA

»Važno je, da ti je ime Ernest«

Med angleškimi pisatelji preteklega stoletja je Oscar Wilde (1856-1900), po roku Irc, eden najduhovitejših mislecev in najodličnejših stilističnih oblikovalcev. Pesnik, dramatik in humorist hkrati, umetniški ustvarjalec, s katerim je tesno povezana doba, v kateri je živel. Nekateri literarni teoretiki trdijo, da se ima tudi Bernard Shaw, nenadkriljivi literarni duhovitec, zahvaliti za marsikatero svojo ustvarjalno poudbo in jezikovno briljantnost prav Oscarju Wildu. Wildove čudovite pravilice (ki so pravilice za odrasle) in roman »Podoba Doriana Graya« imamo na srečo tudi v slovenskih, čeprav ni v slovensko posodo prelito še marsikaj izredno dragocenega Wildovega peresa.

Nesrečni pisatelj, ki je v svojem življenju okusil tudi marsikatero tegobo, med njimi več let ješe, je poleg drugih del napisal leta 1895 živahno komedijo »The Importance of Being Earnest« (»Važno je, da ti je ime Ernest«), po kateri je eden izmed velikih umetnikov angleškega filma, režiser Anthony Asquith, sin znamenitega angleškega dramatika, ustvaril film, ki ga danes privrkat gledamo tudi na slovenskem filmskem platnu. Kdor se spominja nepovnih velikih, umetniško čudnih filmov »Pygmalion« (po dramati Bernarda Shawa »Zadeva »Earning«), »Browningova verzija« itd., si bo prav gotovo želel ogledati tudi njegov film »Važno je, da ti je ime Ernest«, saj mu bo nudil ino in pol najplemenitejše duhovne zažabe.

Zgodba zrna na sebi ni kdo ve kaj zamotana. Opisuje nam dva mlada moža, pogreznjena v malo-meščanske navade družbe, od katerih ima vsak zase svojevrstno značaj; eden izmed njih je pravi sofist, ki ufuva z zavedstvom s samim seboj, medtem ko drugi, ki si želi najrazličnejših avantur in pestrih doživljaj, skrbno skriva svoja prava namjenja, da bi za družbo, v kateri živi, ne bil nepoznan. Dve misli delata okrog katerih se moza srečata, pospešujeta notranji zaplet in razplet komedije ter povzročata kočljive situacije, v katerih se mlada para zapleteta v nesrečne nenčeh belica, da bi njuno početje ne prišlo na beli dan in ju razkrinkalo pred družbo.

Redko se zgodi, da literarno dovršeno delo v svoji filmski upodobitvi ne zgubi svoje sočnosti in svojega pravega duha. Med filmi, ki smo jih v zadnjih letih videli pri nas, nam je ostal kot nepovtorljiva filmska realizacija literarne umetnine močno v spominu le »Polkovnik Chabert« po nemškem Balzacovem književnem delu. Toda tudi za Wildove dramatsko delo, ki ga zdaj vidimo na platnu, velja, da je pred roko spretnega in vestnega filmskega režiserja ohranilo ves čar, ki ga imo. Še komedije beremo v živih knjižnih besedilih, v umetniško dovršeni in gledamo na odru.

V tej salonski filmski komediji, prirejani po Wildovi književni mojstrovini, je živo ohranjen ves blesteč ritem Wildovega jezika, ves izvrstni dialog, kakršen je splošno značilna za komedije, vse dobrohotno posmehljivi duh Wildovega ustvarjalnega genija. Knjižveni umetnik Wilde se tudi tu dobrohotno in občudljivo posmehuje družbi in značajem, kakršne leta ustvarja, ter nam z nečestitimi duhovitimi besednimi obrati prikazuje življenje od njegove smešne, a nadvse resnične strani.

Ko gledamo prav te dni (in vse preprosto!) nekatere neokusne ameriške barvne filme, tako tuje okusa evropskega človeka, smo lahko veseli, da vrtijo pri nas ta angleški barvni film, ki je prav gotovo prijeten za oči zahtevnega filmskega občiskovalca, a nam hkrati zares prijetljivo in duhovito pričara, zakaj angleške družbe v prejšnjem stoletju.

Odlični angleški filmski igralci Michael Redgrave, Richard Wat-son, Michael Denison, Edith Evans, Joan Greenwood in Dorothy Tutin so poustvarili nekatere značaje, kakor si jih je bil zamislil Oscar Wilde, v celko prizadevnosti in močnim doživljanjem ter pripomogli, da je pisateljevo delo ostalo tudi v filmu skoraj nedotaknjeno.

Klasična angleška komedija, kakor jo gledamo v filmu »Važno je, da ti je ime Ernest«, nedvomno zasluži pozornost našega filmskega občinstva, saj si ob njej lahko ostrsi svoj čut za zabaven, a hkrati umetniško izčuden film. Pečar, ki ga je temu filmu dal režiser Asquith, ima vse lastnosti jasnega, umerjenega sloga, tako značilnega za angleško literarno in filmsko umetnost. — on,

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnan Rawlingsove — Riše Miki Muster

187.

Buck ga je nekaj časa opazoval, nato pa je vrgl sekuro proč in se sam lotil stvari. Močno je ukresal, nato pa popihal tako rahlo, kakor človek ne bi pričakoval od Foresterja. Čunje so vzplamtele, nato je zagorel tudi mah. Začelo se je kaditi. Buck je skočil nazaj k borovcu in ga z nekaj silovitimi zamahi podrl, da se je s treskom zrušil na tla. Kakor hudo-ovnen oblak so zarojile čebele iz svojega ulja. Buck pa je kakor podlascica šinil k drevesu in potisnil šop žarečega mahu v duplino. Zdjaj je bil bolj kot kdaj podoben sladkosnednemu medvedu.

188.

Nato se je obrnil in stekel, kolikor so ga noge nesle. Vendarle pa ni bil dovolj uren, kajti mahoma je na ves glas zatulil in pričel divje udrihati okrog sebe. Z vso silo se je tleskal po ramah in po prsih. Jody se je moral zasmejati, a škodoželjnost ga je hitro minila, ko je tudi njega nekaj pičilo v vrat kakor z razbeljeno iglo. Okrog ušesa mu je vse huje brnelo in žvižgalo, ves zrak je bil poln razjarjenih žuželk. »K vodni luknji!« je zarjul Buck, »vrzi se urno v vodo! In že se je opotekel v nekaj sekondah in zdrljnil po strmem pobočju. Jody za njim.

189.

Zadnje čase ni mnogo deževalo, tako da se nista mogla čisto potopiti v vodo. Buck je ril po blatu in mazal z njim Jodyja po obrazu. Njegovi lastni glavi sta dajali griva in pa, gosti brada dovolj zaščite. Nekaj čebel ju je zasledovalo in trdovratno breščalo okrog njiju. Šele čez dober čas se je Buck previdno vzravnal. »Zdaj so se, upam, spet pomirile,« je rekel. »Ampak, fant, ali nisva čisto podobna dvema prascema?« Bila sta resnično blatna od glave do pete. Oblike in obrazov se jima je držala debela skorja. Odšla sta više gori h koritom za pranje.

DNEVNE vesti

KOLENDAR
Sreda, 11. avgusta: Veseliko.
Četrtek, 12. avgusta: Klara.

Danes poteka 12 let, odkar je padel Tone Cufar, eden izmed naših prvih proletarskih pisateljev. Ko je obiskoval delovodsko šolo v Ljubljani, se je spoznal z mlado literarno generacijo. To se je do kraja izoblikoval njegov revolucionarni svetovni nazor. Iz Ljubljane je vrnil na Jesenice, kjer je postal voditelj jeseniškega delavstva in je bil zaradi tega tudi leto dni zaprt. Malo pred zadnjo vojno se je preselil v Maribor in se tam povzeli poklicu svobodnega pisatelja in borca. Ob začetku vojne se je preselil v Ljubljano, tu pa so ga Italijani prijeli in ga po krajišni internaciji skušali izročiti Nemcem. V ta namen so ga na današnji dan leta 1942 odpeljali v Sentivid nad Ljubljano. Cufar pa je uklenjen skočil s kamiona in padel pod rožali. Še preden je dosegel gozd.

Na današnji dan leta 1874 se je rodil hrvaški pesnik in politik Ivan Mažuranič.

Bivši partizani in sporenjsko prebivalstvo se danes spominja hudo bojov Nemci. Prvi bataljon, ki ga je leta 1942 ustanovila na Jelovici 6000 Nemcev, se je prebil skozi več zasedb po Kokriški dolini in čez Karavanke na Korosko. Tem so domačini prisilno sprejeli prve partizane. Pozneje se ti partizani preselili na Pohorje in ustanovili slovit Pohorski bataljon, ki je razbil tri nemške ofenzive.

Nad tisoč otrok iz Slovenije na letovanju v Avstriji
Ljubljana, 10. avg. Včeraj je iz Ljubljane odpotovala poslednja skupina 64 otrok iz Slovenije, ki bo tabornila v Debrichu pri Millstättenu jezcu v Avstriji. Letos je v Avstriji letoval okoli 1100 otrok iz Slovenije in hrvaškega dela Istre, prav toliko avstrijskih otrok pa je bilo poslanih v več izmenah na letovanje v severno hrvaško Primorje. Na izmenjavo je bila izvršena po dogovoru iz avstrijsko-socialistično organizacijo »Kinderfreunde«.

Anton Steklasa

3. avgusta t. l. so proslavili delavci in uslužbeni Kliničnih bolnišnic v Ljubljani ob prisotnosti prorektorja Medicinske visoke šole in nekaterih profesorjev rednik Julij, 24. julija t. l. je poteklo 35 let, odkar je vstopil v službo v ljubljansko bolnišnico vodja tehničnih obratov in delavcev tov. Anton Steklasa. Takrat mlad, znanja željan ključavničarski pomočnik si je v teku let z neprenehnim strokovnim izpopolnjevanjem v nadaljevalnih šolah in tečajih nabral bogato znanje, ki ga je pridno uporabljal pri tehničnih izpopolnjevanjih bolnišnice. Pa ne le to! Ob sebi je vzgledil generacijo mladih strokovnih delavcev, ki sta je desetletja učitelj in skrbnik očedno dobrotnik, svez in neustrudljiv je sezal dalje preko svojega poklicnega področja po sadovih lepih umetnosti in resnično lahko trdimo, da je žela po lepoti, naj bo že v glasbi, ali ali knjižni Steklasa napravila popolnoma moža.

Ob njegovem visokem jubileju mu želimo iz vsega srca, da bi bil še dolgo med nami zdrav in krepak!
F. F.

Platinsko društvo Ljubljana-Planica priridi v soboto, dne 14. t. m. dvodnevni skupinski izlet na Triglav. Prijavite se v društveni pisarni.

Putnik Slovenija
Objavljamo rezultate prvega dela nagradnega natečaja: 4. nagrada, izlet iz letalom, izrebrana številka 11.113. 5. nagrada, izlet z luksuznim avtomobilom, izrebrana številka 18.142. 6. nagrada, izlet iz letalom, izrebrana številka 25.381.

PO JAHTO »BURJA« — 10 DNI PO JAHTRANU obisk Spilja, Zadra, Šibenik, Faga, Rab, Korčula, Pulja itd. — kopanje — ribolov. Pričetek potovanja 17. avgusta. Cena 12.000 din. Izkoristite idealno priliko.

OBVESTILA
Izrebrane srečke sredolova Zvezde borcev — Polje dne 8. 8. 1954. GLAVNI DOBITKI: Kuhnjska ograva št. 07337, 2074, 06377, moško kolo 08194, žensko kolo 02050, plug 06389, brana 06215, emajlirani štedilnik 00235, divan 13116, jedilni pribor za 12 oseb 06224, električni kuharilnik — velik 13670, kanto masti 11049, električni kuharilnik — mali 07175, električni likalnik 04620, 800 kg premoga 07127.

OSTALI DOBITKI: sledeče številke srečk: 00023, 00051, 00132, 00201, 00270, 00420, 00447, 00431, 00655, 00703, 00717, 00725, 00737, 00834, 00870, 00891, 00928, 00980, 01020, 1021, 1071, 1091, 1101, 1131, 1319, 1455, 1493, 1628, 1641, 1693, 1718, 1742, 1786, 1808, 1900, 2020, 2025, 2032, 2074, 2105, 2187, 2192, 2264, 2440, 2506, 2600, 2657, 2754, 2775, 3504, 3508, 3528, 3532, 3544, 3559, 3697, 3760, 3868, 3888, 3906, 3921, 4036, 4049, 4142, 4150, 4238, 4358, 4435, 4535, 4543, 4584, 4585, 4590, 4594, 4596, 4627, 4666, 4682, 4686, 4707, 4758, 4778, 4819, 4826, 4842, 4857, 4869, 4886, 4954, 4968, 4990, 5000, 5036, 5044, 5092, 5167, 5208, 5214, 5292, 5320, 5367, 5368, 5413, 5423, 5523, 5542, 5650, 5654, 5756, 5782, 5790, 5856, 5890, 5892, 5946, 5952, 5956, 5968, 6013, 6050, 6106, 6138, 6146, 6191, 6214, 6244, 6246, 6282, 6314, 6332, 6337, 6386, 6388, 6386, 6396, 6416, 6430, 6439, 6446, 6459, 6470, 6479, 6532, 6538, 6574, 6582, 6624, 6657, 6667, 6671, 6676, 6703, 6713, 6747, 6782, 6823, 6843, 6882, 6956, 6957, 7049, 7026, 7042, 7051, 7064, 7119, 7125, 7149, 7174, 7204, 7230, 7238, 7250, 7255, 7265, 7293, 7296, 7392, 7384, 7384, 7285, 7497, 7517, 7525, 7528, 7542, 7557, 7565, 7621, 7627, 7649, 7642, 7644, 7701, 7723, 7733, 7755, 7767, 7772, 7806, 7833, 7867, 7885, 7890, 7949, 7961, 7972, 7981, 8160, 8152, 8178, 8203, 8207, 8232, 8240, 8244, 8249, 8263, 8266, 8276, 8285, 8288, 8298, 8315, 8319, 8374, 8380, 8383, 8384, 8386, 8393, 8409, 8425, 8476, 8558, 8575, 8593, 8614, 8623, 8626, 8643, 8671, 8676, 8684, 8756, 8786, 8803, 8904, 8956, 9044, 9072, 9093, 9141, 9452, 9456, 9477, 9488, 9500, 9510, 9517, 9518, 9521, 9542, 9544,

UMRLI

Mnojo prerano nam je umrla moja ljuba žena in mamica BORA BESENICAR roj. Battelino Pogreb blage pokojnice bo v četrtek, 12. t. m. ob 17. uri izpred pokopališča na Viču. Do pogreba leži v Nikolajevi mrliški vežici. Zalujoči moč tone in sinka Jurček in Boštjanček ter ostalo sorodstvo.

Sporočamo žalostno vest, da je dožvela naša draga mama in stara mama NEZA JAKOP Spremlji jo bomo na zadnji poti v sredo, dne 11. avgusta. Savilje, dne 10. avgusta 1954. Zalujoči sin Franc z družino.

ZAHVALE

Naši dobri, dragi in nepozabni PAVLI KUHAAR, roj. KOPAC ste ob slovesu izkazali toliko topline, da je ne bomo nikdar pozabili. Hvala posameznikom in skupnostim na Ravnanj in v kotičkih naših godbi in darovalcem vencev. Zahvala družinam na Jesenicah in povsod, kjer ste ji bili dobri in ob njeni smrti. Zalujoči moč, mama, sestre: Vikiča, por. Segula, Mimica, por. Robič, Rozka, por. Jeran s vaki in nečaki. Marija Kuhar-Prežihova za vso Prežihovo družino. Ravnanje in Kotički na Koroskem, Radomlje, Ljubljana, 10. 8. 1954.

RADIO

SPORED ZA SREDO Poročila ob 1.05. 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. 5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored), vmes ob 5.30-5.40 Jutrnanja telovadba, 6.30-6.35 Radijski kolektor in prireditelje dneva, 7.00 Pregled glasbe, 7.05 Jutrnanji orkestralni spored (G. Bizet, R. Strauss), 7.30 Za gospodinjice, 7.35 Zabavna glasba, vmes reklame in objave, 8.10 »Štirje flosariji« igrajo korračnice in polke (Prenos iz Maribora), 8.30 Za pionirje, 8.50-9.00 Zabavna glasba, 12.00 Za prijetno opoldansko razvedrilno izjavo domače pesni Trlo Avenik, 12.20 Kmetijski nasveti, 12.30 Opoldanski koncert (Musorski, Adamič), 13.15 Zabavna glasba, vmes objave, 13.30 Laha in zabavna glasba, 14.30 Turistična oddaja, 14.40 Robert Schumann: Simfonične etude (izvaja pianist Aleksander Brailovsky), 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame, 15.30 Zeleni ste postajalci! 16.00 Utrinki iz literature — Alphonse Daudet:

ZELEZARNA JESENICE sprejme takoj v službo v kemični laboratorij INŽENIRJA KEMIJE Ponudbe z življenjepisi in potrditvami poslati na personalni oddelek Zelezarne Jesenice

HIDROELEKTRARNA DRAVOGRAD

zaposli: ELEKTROTEHNIKA Z DOVRŠENO SREDNJO - TEHNIŠKO SOLO, 8 PRAKSO ALI BREZ PRAKSE IN TEHNIŠKEGA RISARJA S PRAKSO V TEHNIŠKEM RISANJU.

Stanovanje za samce preskrbljeno. — Plača po tarifnem pravilniku. — Nastop službe takoj. — Ponudbe z izkazom o dosedanjem delu oziroma dokončanah študijah poslati upravi ELEKTRARNE DRAVOGRAD V DRAVOGRADU

KINO

»UNION«: meniški film »La Reda«. Tednik. Predstave ob 18 in 20 ur. »KOMUNA«: meniški film »Rio Escondido«. Tednik. Predstave ob 18, 18 in 20. »SLOVA«: ang. barvni film »Rede-či gusar«. Tednik. Predst. 16, 18 in 20 ur. Britanija. Predstava ob 18. »SOKA«: amer. barvni film »Najboljši med slabimi«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20 ur. Prodaja vstopnic ob 16 dalje. »KINO «TABOR«: amer. film »Sužnja preteklosti«. Tednik. — Predstava ob 20.30. »KINO «JLA«: ital. film »Nedavaležno srce«. Tednik. Predstava ob 20.30 ur. »KINO «BEZIGRAD«: premiera angli. barvnega filma »Varno je imenovati Britanijo«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic v vseh treh letnih kinematografih uro pred pričetkom predstave. LJUDSKA UNIVERZA SINDIKATA DOZ Miklošičeva 19 predvaja film »Buka za Britanijo (IV. del filma »Zakaj smo se borili«). Predstavi ob 18 in 20 ur. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. »SISKA«: amer. barvni film »Rede-či gusar«. Brez tednika Ob 18, 18 in 20 ur. Prodaja vstopnic ob 15 dalje. V četrtek isti program! »TRIGLAV«: premiera angleškega barvnega filma »Varno je imenovati se Ernest in tednik. — Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic ob 15 dalje. V četrtek isti program! »LITOSTROJ«: ameriški barvni film »Afriška kraljica«. ob 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. V četrtek isti program! »VEVČE«: ameriški barvni film »Plamen iz šušca«. V četrtek isti program! »JARSE «INDUPLATI«: ameriški film »Rdečelaska in Kavboj«. V četrtek isti program! »ZABOBYO«: italijanski film »Nočni taksist«. »KAMNIK« ameriški barvni film »Cyano de Bergerac«. V četrtek isti program! »DOMLAZE«: ameriški film »Preobrnjen«. V četrtek isti program! »CELJE «UNION«: ameriški film »Sestrična Rahela«. Ob 18 in 20. V četrtek isti program! »CELJE «DOM«: amer. barvni film »Povest o čarobnem fiziolu«. Ob 18 in 20. V četrtek isti program! »CELJE «LETNI«: amer. barvni film »Povest o čarobnem fiziolu«. Ob 20 in 18 ur. V četrtek isti program! »BLED«: angleški film »Kruho morje«. Ob 18 in 20.30. V četrtek isti program! »KRANJ «STORŽICE«: amer. barvni film »Skranus«. Ob 18 in 20. V četrtek angleški film »Odpeljanje«. Ob 18 in 20. »KRANJ-LETNI«: angli. barvni film »Odpeljanje«. Ob 20.15. V četrtek švicarski film »Deca Evrope«. Ob 20.15. »KRANJ «SVOBODA«: angleški film »Odpeljanje«. Ob 19. »JESENICE «RADIO«: angleški film »Vlomilec«. Ob 18 in 20. V četrtek isti program! »JESENICE «PLAVZ«: angleški film »Titanik«. Ob 20.

Trgovsko podjetje

»Začbro«

Piran - Portorož

RAZPIŠUJE DELOVNA MESTA ZA:

- 1 POSLOVODJO - ZELEZNINARJA za trgovino »KOVINA« Piran,
- 1 POSLOVODJO - TEKSTILCA za trgovino »LAN« Piran,
- 1 POSLOVODJO - DROGERISTA za trgovino »PALMA« Piran,
- 3 TRGOVSKE POMOČNICE za tekstilne trgovine v Piranu in Portorožu,
- 1 ABSOLVENTKO EK. SRED. ŠOLE ZA KNJIGOVODSTVO
- 2 MOŠKA VAJENCA z malo maturo za železnisko in tekstilno stroko.

Plača po tarifnem pravilniku. — Stanovanje za gotovljeno. — Nastop službe čimprej. — Potrebni so običajni pogoji za službovanje v socialističnem sektorju. — Kvalifikacija po obstoječih predpisanih normah. — Prednost imajo z znanjem italijanske, ali oni, ki ta jezik vsaj delno obvladajo.

— Za pomočnice zaželjeno znanje nemščine. — Lestmoročno pisane ponudbe z življenjepisi, kvalifikacijo in opisom dosedanjega službovanja nasloviti na:

